

A/B modellen

- I krydsfeltet mellem selskabsretten og skatteretten**

(A/B model – at the intersection between company law and tax law)

Masterafhandling april 2017 – Copenhagen Business School

Af Maibritt Nybro Jensen

Vejleder:

Søren Friis Hansen

Copenhagen Business School

Indholdsfortegnelse

1. Summary.....	4
2. Indledning.....	5
3. Problemformulering	6
3.1. Afgrænsning.....	6
4. Metode	7
5. A/B modellen.....	8
5.1. Grundmodellen.....	11
5.2. Vedtægtsændringer.....	11
5.2.1. Selskabsretlige betragtninger	12
5.2.1.1. Vedtægtsændringen	12
5.2.1.2. Ligeretsgrundsætningen.....	14
5.2.2. Skattemæssige konsekvenser.....	15
5.2.2.1. Formueforskydning.....	15
5.2.2.2. Aktiernes skift af identitet eller ej	16
5.2.2.3. Forskydning af økonomiske rettigheder.....	18
5.2.3. Hvad skal forældrene gøre?	19
5.3. Skævdeling i ejeraftalen	20
5.3.1. Selskabsretlige betragtninger.....	20
5.3.1.1. Indgåelse af ejeraftale	20
5.3.1.2. Ejeraftalens retsstilling	22
5.3.1.3. Udbytteaftale som del af ejeraftalen	22
5.3.1.4. Selskabets udbetaling af udbytte med frigørende virkning	25
5.3.1.5. Transport af udbytte i relation til tredjemand	27
5.3.2. Skattemæssige konsekvenser.....	28
5.3.2.1. Afkald på indkomst.....	28
5.3.3. Hvad skal forældrene gøre?	30

6.	Generelt om det selskabsretlige grundlag.....	32
6.1.	Kapitalforhøjelse.....	32
6.2.	Kapitalnedsættelse.....	33
6.3.	Spaltning.....	35
7.	Værdiansættelse.....	35
8.	Forlods udbytteret.....	37
8.1.	Selskabsretlige betragtninger.....	37
8.2.	Skattemæssige betragtninger	38
8.2.1.	Størrelsen	38
8.2.2.	Rente- og risikofaktor	39
8.2.2.1.	Forrentningen.....	39
8.2.2.2.	Efter-skat betragtningen.....	40
8.2.2.3.	Risikotillægget	40
8.2.2.4.	Andre faktorerers betydning	41
8.2.3.	Åremålsbegrænsning.....	42
8.2.3.1.	Bestemt periode og bestemt beløb.....	42
8.2.3.2.	Perioden kan indskrænkes	43
8.2.3.3.	Udbytteretten har udtømt sin funktion	43
8.2.3.4.	Ny udvikling	44
8.2.4.	Manglende udlodning.....	44
8.2.4.1.	Underskud i virksomheden.....	45
8.2.4.2.	Virksomheden skal drives forsvarligt.....	46
8.3.	Hvad skal forældrene gøre?	47
9.	Konklusion	48
10.	Perspektivering.....	51
11.	Litteraturliste	53

1. Summary

Succession of a business can be done by using A / B model, then through an amendment of the statutes share capital of A and B shares. A-shares will be added to the majority of votes in advance as well as a dividend rights and B shares thereby causing a lower acquisition cost. It is important that when its change is not a shift of assets, like shares before and after its change should not change identity. Following the generation change to the specific rules that are too amendments could result in tax disposal of shares in the company.

The shareholders may enter into a shareholders agreement. The shareholders agreement is binding for the shareholders but not for the company and the decisions taken by the General Assembly. The company can not be steadily promoted at a shareholders' agreement on uneven sharing of dividends. Owner agreement is secret, whereas the Articles of Association are publicly available.

It has to be kept in mind that the corporate transactions carried out not trigger tax consequences. It is a condition that the transactions can be carried out in company law, for it to take effect for tax purposes.

Generational using A / B model is not regulated, the rules for using A / B model is only created on the basis of administrative practices and through binding answers prepared by the National Assessment Council / National Tax Board.

A / B model is based on a valuation of the company. The valuation must be based on the market value of the company. To find the fair SKAT has developed valuation circulars and guidelines on transfer pricing.

The advance dividend rights subject to appropriate remuneration and a possible risk. Exercise of the advance dividend rights can either be defined in amount or time or a combination of both.

A deficit in a given year does not affect the remaining balance of the advance dividend rights. However, it is important that it conferred an appropriate interest and risk, and it is important that the business is run properly.

2. Indledning

Når en virksomhed ejes og drives af en familie, og forældrene ønsker at træde ud og lade børnene overtage den, kan denne overdragelse ske på flere måder. En af måderne kan være ved anvendelse af A/B modellen, hvorefter man gennem en vedtægtsændring deler selskabskapitalen i A og B aktier. A-aktierne bliver tillagt stemmemajoriteten samt en forlods udbytteret og B-aktierne får derved en lavere værdi.

På denne måde kan børnene træde ind i virksomheden uden, at det stiller krav om et stort likviditetsbehov hos børnene, og forældrene kan bevare kontrollen med virksomheden, fordi deres del af virksomheden bliver tillagt stemmemajoriteten i virksomheden.

I forbindelse med generationsskiftet kan forældrene og børnene indgå en ejerftale. Ejerftalen kan regulere de økonomiske beføjelser i virksomheden, men det typiske, der bliver reguleret i ejerftalen, er ledelsesbeføjelser og stemmerettigheder. Når der indgås en ejerftale, ses det af og til, at den indeholder en aftale om skævdeling af udbytte, men vil det være muligt at aftale en sådan skævdeling i selve ejerftalen, eller kræver det, at der laves en vedtægtsændring.

Der er mange udfordringer forbundet med et generationsskiftet ved anvendelse af A/B-modellen, ikke mindst skattemæssige udfordringer. Forældrene skal hele tiden holde for øje, at de selskabsretlige dispositioner ikke udløser skattemæssige konsekvenser. Modellen forudsætter, at de transaktioner, der skal gennemføres, kan gennemføres selskabsretligt, før modellen kan virke skatteretligt.

Når den forlods udbytteret skal fastsættes, sker det ud fra handelsværdien af virksomheden. Den forlods udbytteret tillægges et rente og risikotillæg, ligesom den forlods udbytteret kan begrænses i tid og beløb. Det kan forekomme, at den virksomhed, som skal generationsskiftes realiserer et underskud i et givent regnskabs år og derved ikke kan udbetale det udbytte, som er bestemt i vedtægterne, netop af denne grund kan det væsentligt at tillægges den forlods udbytteret et rente og risikotillæg.

Generationsskifte ved anvendelse af A/B-modellen er ikke lovreguleret, reglerne for anvendelse af A/B modellen er alene skabt på baggrund af administrativ praksis og gennem bindende svar

udarbejdet af Ligningsrådet/Skatterådet. A/B-modellen er blevet til ved at kombinere de selskabsretlige og de skatteretlige regler, og bygger derved på et samspil mellem disse regler.

3. Problemformulering

Hvordan sikres det retlige grundlag i en skævdeling ved en vedtægtsændring? Vil det være muligt at aftale en skævdeling af udbytte i en ejeraftale, eller kræver det en vedtægtsændring?

Hvilke konsekvenser har det, hvis det forlods udbytte ikke udbetales loyalt? Hvordan skal rente- og risikofaktoren samt åremålsbegrænsningen fastsættes?

3.1. Afgrænsning

Denne masterafhandling handler udelukkende om generationsskifte af aktier og anparter omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 1, stk. 1 og stk. 2.

Masterafhandlingen vil alene omhandle overdragelse af unoterede aktier og anparter i familieejede virksomheder mellem forældre og børn. Jeg vil således ikke behandle overdragelse til nærtstående medarbejdere.

Jeg vil alene koncentrere min analyse om reglerne for fysiske personer. Der vil således ikke blive analyseret på reglerne for personer i virksomhedsskatteordningen.

A/B-modellen er baseret på et samspil mellem selskabsretten og skatteretten, hvorfor jeg vil præcisere det selskabsretlige grundlag for herefter at behandle de skatteretlige konsekvenser.

Jeg vil behandle reglerne om vedtægtsændringer i selskabsretlig henseende, for herefter at analysere de skatteretlige konsekvenser. Jeg vil ligeledes analysere ejeraftalen i henhold til selskabslovens § 5, nr. 6 og § 82, og vurdere om det er muligt at aftale en skævdeling af udbytte i denne for herefter at analysere de skattemæssige konsekvenser af en skævdeling.

Jeg vil herefter gennemgå det selskabsretlige grundlag for spaltning, kapitalforhøjelse og kapitalnedsættelse i selskabsloven, der sammen med en vedtægtsændring er det grundlæggende selskabsretlige element for modellen.

Den forlods udbytteret er knyttet op på en værdiansættelse af virksomheden. Virksomheden skal værdiansættes til handelsværdien. Jeg vil derfor kort i den forbindelse gennemgå de metoder, der

findes til at værdiansætte virksomheden. Jeg forudsætter, at virksomheden vil være værdiansat korrekt, hvorfor jeg ikke vil komme nærmere ind på hverken værdiansættelsesmetoderne eller selve den beregning, der ligger til grund for værdiansættelsen, i nærværende masterafhandling.

Den forlods udbytteret bliver fastsat ud fra handelsværdien af den virksomhed, der skal generationsskiftes. Jeg vil kort gennemgå det selskabsretlige grundlag for udbetaling af udbytte. Herefter vil jeg gennem analyse af bindende svar, analysere hvordan rente- og risikofaktoren og åremålsbegrænsningen fastsættes, hvorefter jeg analysere konsekvenserne ved, at den forlods udbytteret ikke udbetale loyalt. Disse begreber er bygget op på baggrund af administrativ praksis og bindende svar fra Skatterådet, kildehenvisninger hertil vil derfor naturligt være de bindende svar, der foreligger på området og derfor selv sagt ikke bygget op over love. Der foreligger ikke meget litteratur på området for A/B modellen, hvorfor der er henvist til bindende svar i analysen af den forlods udbytteret

Denne masterafhandling vil alene forholde sig til fastsættelse af den forlods udbytteret. Jeg vil derfor ikke behandle forhold omkring forbeholdt udbytte, som er en anden variant af A/B-modellen.

Alle for denne masterafhandling relevante afgørelser er medtaget. Det betyder, der er en del ældre afgørelser, da det er herigennem A/B-modellen er grundlagt. Afgørelser af nyere dato er medtaget i det omfang, de er relevante.

Denne masterafhandling vil tage udgangspunkt i, hvordan et forældrepar skal forholde sig, når de skal foretage et generationsskifte af deres virksomhed til deres to børn, hvor de anvender A/B-modellen. Der vil være tale om en mindre familiedrevet virksomhed.

4. Metode

Masterafhandlingen er baseret på juridisk metode. Den overordnede metodiske tilgang til analysen er den retsdogmatiske metode, hvorefter jeg vil beskrive, fortolke og systematisere gældende ret.

Reglerne i selskabsloven er en implementering af en række selskabsdirektiver. Direktiver fra EU finder ikke direkte anvendelse i national lovgivning, de skal implementeres i den nationale lovgivning, før de finder anvendelse. Direktiverne anvendes til at harmonisere medlemsstaternes nationale lovgivning.

A/B-modellen ikke er lovreguleret, hvorfor problemstillingerne i denne masterafhandling vil blive belyst gennem en analyse af retspraksis, som hovedsagligt består af administrativ praksis og bindende svar fra Ligningsrådet/Skatterådet. I de få tilfælde hvor der foreligger praksis fra andre instanser, vil denne blive anvendt og inddraget.

Administrativ praksis opstår gennem en flerhed af ensartede afgørelser. Administrativ praksis er en uskreven retskilde, og vil løbende blive indarbejdet i Juridisk Vejledning, styresignaler eller andre beskrivelser af praksis. Administrativ praksis kan ikke fraviges af myndighederne, med mindre den bliver ændret af domstolene. Borgere og virksomheder sikres en ensartet sagsbehandling gennem administrativ praksis, hvorfor disse kan støtte ret på den, med mindre den er i strid med gældende ret.

I analysen af gældende ret vil forarbejderne til lovene blive inddraget. Forarbejderne kan ikke inddrages som en retskilde, der kan støttes ret på, men de kan bidrage til fortolkningen af en given bestemmelse i en lov.

Ved fastlæggelsen af gældende ret kan det være nødvendigt at se på om en bestemmelse er *lex posterior*, som er et retsprincip, hvorefter en nyere regel finder anvendelse før en ældre regel. Ligesom det også kan være nødvendigt at se på, om en bestemmelse er *lex specialis*, som er et retsprincip, hvorefter den specielle regel finder anvendelse frem for den generelle.

5. A/B modellen

I dette afsnit vil jeg starte med at opridse historikken omkring af A/B-modellen, herefter vil jeg beskrive grundmodellen. Jeg vil gennemgå de selskabsretlige betragtninger og analysere de skattemæssige konsekvenser, der er ved en vedtægtsændring. Dette afsnit slutes af med en analyse af bestemmelserne om ejeraftaler i selskabsloven samt en analyse af de skattemæssige konsekvenser af en skævdeling af udbytte i ejeraftalen.

A/B modellen tager sit udspring i 2003, hvor de to første sager kom for Ligningsrådet (i dag Skatterådet). I SKM2003.66.LR og i SKM2003.134LR bliver der for første gang taget stilling til anvendelse af A/B-modellen, som en metode til generationsskifte af en virksomhed.

I SKM2003.66.LR blev Ligningsrådet i en anmodning om et bindende svar bedt om at tage stilling til de skattemæssige konsekvenser ved en generationsskiftemodel, hvor en far og dennes to medaktionærer ville overføre en aktiepost til sønnen.

Formålet med generationsskiftemodellen var at overføre en aktiepost fra et selskabs direktør og dennes to medaktionærer til direktørens søn. Da sønnen imidlertid ikke kunne tilvejebringe den nødvendige kapital, opstillede man en model, hvis princip var at udskyde den indtrædende aktionærs fulde betaling for aktieposten. Modellen indeholdt tre led. Selskabets tilbagekøb af egne aktier fra de udtrædende aktionærer, oprettelsen af en ny aktieklasse, hvorved de blivende aktionærer blev tillagt en forlods udbytteret og den indtrædende aktionærs nytægning af aktier. I sin besvarelse vurderede Ligningsrådet såvel modellens enkeltdispositioner som modellen i sin helhed. Det var Ligningsrådets opfattelse, at den skitserede model kunne accepteres i skattemæssig henseende, men under forudsætning af at rente- og risikofaktoren ville indgå ved beregningen af A-aktionærernes forlods udbytteret.

I denne model blev en simpel beregningsmodel fremlagt til beregning af den forlods udbytteret. Udgangspunktet var i dette bindende svar, som det også er i dag, at modellen ikke havde skattemæssige konsekvenser, så længe virksomheden blev værdiansat til handelsværdien. Ligesom det blev slået fast, at den forlods udbytteret skulle tillægges et passende rente- og risikotillæg.

Derefter blev Ligningsrådet igen spurgt til modellen ved anmodning om bindende svar i SKM2003.134.LR, her bekræftede Ligningsrådet, at en vedtægtsændring, hvorved der etableredes en A-aktieklasse med en forlods udbytteret og en B-aktieklasse uden forlods udbytteret, ikke udløste beskatning.

En aktionær ønskede at indskyde ny kapital i et eksisterende selskab ved kontant indskud til en kurs tæt på pari, idet de aktier der udstedtes herved skulle tåle, at de hidtidige aktier var tillagt en forlods udbytteret. Aktionærerne ville aftale i en aktionæroverenskomst, at den forlods udbytteret kun kunne eksekveres op til et aftalt maksimum på 4.825.000 kr. og senest på generalforsamlingen i 2005. Ligningsrådet blev anmodet om at bekræfte, at den nye aktionær ville få en skattemæssig anskaffelsessum på sine aktier opgjort som den kontante anskaffelsessum for disse uden nogen form for tillæg f.eks. for goodwillværdi. Ligningsrådet blev endvidere anmodet om at bekræfte, at den hidtidige aktionær ville opretholde sit hidtidige anskaffelsestidspunkt og sin hidtidige anskaffelsessum. Forespørger forventede ikke nogen stillingtagen til værdiansættelsen mellem parterne. Under nærmere anførte forudsætninger vedrørende værdiansættelsen tiltrådte Ligningsrådet aktionærernes opfattelse af de skattemæssige konsekvenser.

Der blev ikke spurgt til værdiansættelsen. Det bindende svar forudsatte, at værdiansættelsen af den forlods udbytteret var udtryk for markedskursen af selskabet. Den forlods udbytteret var her fastsat til et bestemt beløb, ligesom den skulle være udbetalt til en bestemt tid.

SKM2004.416.LR ændrede Ligningsrådet den praksis, der tidligere var offentliggjort i SKM2003.66.LR, hvorved beregningsmodellen, der var lagt til grund i den første sag, blev ændret til den beregningsmodel, der var lagt til grund i denne sag. Grunden til beregningsmodellen blev ændret var, at det var en meget simpel beregningsmodel, der blev lagt til grund i den første sag fra 2003. Den beregningsmodel, der blev opstillet i 2004-sagen, kunne bedre tage højde for flere forskellige faktorer ved beregningen af den forlods udbytteret, hvorfor det også er den, der er blevet anvendt fremadrettet.

Eneanpartshaverens holdingselskab påtænkte at lade eneanpartshaverens to børns holdingselskaber nytegne anparter i eneanpartshaverens holdingselskabs helejede datterselskab. Tegningskursen på anpartsposterne oversteg imidlertid børnenes holdingselskabers betalingsevne. I forbindelse med nytegningen skulle vedtægterne derfor ændres, således at børnenes holdingselskaber kunne tegne anparter, der tålte de andre anparters forlods ret til udbytte. Den forlods udbytteret ville reducere værdien af børnenes holdingselskabers anpartsposter, således at værdien af anpartsposterne svarede til holdingselskabernes betalingsevne.

Ligningsrådet fandt, at den forlods udbytteret skulle fastsættes i forhold til det beløb, som de indtrædende anpartshavere fik del i ved nytegningen. De indtrædende anpartshavere skulle således give afkald på den del af deres udbytte, der svarede til deres uberettigede andel af selskabets værdi, dvs. deres ejerandel af (selskabets værdi + tegningsbeløbet) fratrasket tegningsbeløbet. Resultatet blev fordelt på ejerandelen for at finde det beløb, som den hidtidige anpartshavers holdingselskab skulle have i forlods udbytte. Det forlods udbytte skulle tillægges en passende forrentning.

Udgangspunktet for, at forældrene kan anvende af A/B-modellen er, at børnene kan nytegne aktier i forældrenes virksomhed til handelsværdien. Forældrene beholder A-aktierne, som bliver tillagt en forlods udbytteret. B-aktierne kan herefter erhverves af børnene ved nytegning af aktier. Når A-aktierne tillægges en forlods udbytteret kan en større del af aktiernes handelsværdi fastholdes på A-aktierne, derved kan børnene nytegne B-aktierne til en lavere værdi.

5.1. Grundmodellen

Hovedreglen for modellen er, at forældrenes virksomhed skal værdiansættes til handelsværdien¹. A/B modellen er baseret på en vedtægtsændring, hvor selskabskapitalen deles i en A- og B-aktiekasse. Børnene kan herefter via deres selskaber nytegne aktier i forældrenes selskab til markedskursen. Den mest anvendte fremgangsmåde, når forældrene skal foretage generationsskifte af deres virksomhed, er, at de gennem en ændring af vedtægterne laver en kapitalforhøjelse, hvorefter børnene kan tegne den nye kapitalklasse.

A-aktierne tillægges ved en vedtægtsændring en ret til forlods udbytte. Grunden, til at forældrenes aktier tillægges forlods ret til udbytte, er typisk, at børnene, som er de indtrædende aktionærer, har begrænsede midler, og derfor ikke kan finansiere et køb. Den forlods udbytteret fastsættes til det beløb, som børnene, der er de indtrædende aktionærer, får del i ved nytegningen. Børnene giver dermed afkald på den del af deres udbytte, der svarer til deres uberettigede del af selskabet.

Forældrene beholder A-aktierne, som forholdsmæssigt udgør en mindre del af virksomheden, og børnene nytegner den største del af aktierne, som er B-aktierne. Forældrene er ofte interesserede i at bevare den bestemmende indflydelse i virksomheden, den kan de sikre sig, ved at tillægge stemmemajoriteten til A-aktierne.

Det er en helt grundlæggende forudsætning for den skatteretlige anerkendelse af A/B-modellen, at den forlods udbytteret rent faktisk udnyttes. Det skal være forsvarligt for selskabet at udbetale udbytte set i forhold til virksomhedens økonomiske stilling.

A/B-modellens anvendelse er betinget af, at transaktionerne i modellen kan gennemføres selskabsretligt².

5.2. Vedtægtsændringer

Herunder gennemgår jeg de selskabsretlige betragtninger samt de skattemæssige konsekvenser ved en vedtægtsændring.

¹ Jf. bindende svar SKM2004.416.LR.

² Jf. bindende svar SKM2003.66.LR.

Den indledende øvelse forældrene skal igennem, når de vil starte generationsskiftet ved anvendelse af A/B-modellen, er en ændring af selskabets vedtægter. Selskabets vedtægter udgør sammen med bestemmelserne i selskabsloven grundlaget for selskabets økonomiske og retlige virke i forhold til omverdenen og aktionærene³.

5.2.1. Selskabsretlige betragtninger

I dette afsnit vil jeg gennemgå de selskabsretlige betragtninger, der vil være i forbindelse med den vedtægtsændring, der skal til, for at forældrene kan gennemføre generationsskiftet af deres virksomhed. Ligesom jeg vil analysere, hvilken betydning ligeretsgrundsætningen har for vedtægtsændringen og generationsskiftet.

5.2.1.1. Vedtægtsændringen

Vedtægterne er den grundlæggende aftale mellem selskabsdeltagerne om selskabet og dets drift. Vedtægterne er bindende for selskabet og for tredjemand. En ejeraftale er alene bindende for kapitalejerne i selskabet, og dermed ikke for selskabet. En ændring af selskabets vedtægter kan være en vidtgående beslutning, derfor er der i selskabsloven opstillet krav om det flertal, der kræves for at træffe disse beslutninger⁴.

I forbindelse med, at et selskab stiftes, fastlægges selskabets kommende struktur. Det kræver grundige overvejelser, hvad der skal stå i vedtægterne. Vedtægterne skal blandt andet angive om aktierne skal have særlige rettigheder, således at aktierne fra stiftelsen er delt i forskellige aktieklasser⁵.

Efter selskabslovens § 1, stk. 2 har kapitalejerne i selskabet ret til udbytte af selskabets overskud svarende til deres andel i selskabet, med mindre andet er fastsat i selskabets vedtægter. Det kan i vedtægterne bestemmes, at visse aktieklasser skal tillægges en forlods udbytteret.

Ændringer af et selskabs vedtægter kan efter hovedreglen i selskabslovens § 106 gennemføres med kvalificeret flertal. Kvalificeret flertal er defineret som 2/3 af de afgivne stemmer og den stemmeberettigede kapital, der er repræsenteret på generalforsamlingen. Ved vedtægtsændringen

³ Thorsted, Nicolai og Banner-Voigt, Erik, (2009), *Vedtægtsændringer – allokeret udbytte*, TfS 2009, 358, s. 1.

⁴ Friis Hansen, Søren, (2014), *Dansk selskabsret 2*, 4. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 480.

⁵ Thorsted, Nicolai og Banner-Voigt, Erik, (2009), *Vedtægtsændringer – allokeret udbytte*, TfS 2009, 358, s. 1.

foretages der en opdeling af selskabskapitalen i en A-aktieklassse og en B-aktieklassse. A-aktierne tillægges en forlods udbytteret, og B-aktierne har ingen ejer.

En vedtægtsændring, kan gennemføres således, at B-aktierne bliver stemmeløse. Stemmeløse kapitalandele har selv sagt ingen stemmeret på generalforsamlingen, men kapitalejeren vil stadig have de økonomiske og forvaltningsmæssige beføjelser, der tilkommer en kapitalejer.

Det kan også besluttes at B-aktionærerne skal stemme på en bestemt måde, denne beslutning kan aftales i en ejeraftale, som skal oprettes som et supplement til vedtægterne. Ejeraftalen skal foreligge som en selvstændig aftale. Vedtægter, der indeholder henvisning til en ejeraftale, vil ifølge betænkning om modernisering af selskabsloven blive afvist fra registrering i Erhvervsstyrelsen⁶. Begrundelsen for dette er, at ejeraftaler er af privatretlig karakter, og alene er bindende for selskabsdeltagerne, vedtægterne er offentlige, og bindende for selskabet.

Det fremgår af selskabslovens § 107, stk. 2, nr. 1, at vedtægtsændringer, der angår beslutninger om udbetaling af udbytte eller udlodning af selskabets midler, herunder tegning af kapitalandele til favørkurs, hvorved deres kapitalandele formindskes til fordel for andre kapitalejere i selskabet og medarbejdere i selskabet, eller dettes datterselskab skal gennemføres med 9/10 flertal.

Denne bestemmelse finder dog ikke anvendelse i de tilfælde, hvor vedtægtsændringen angår en beslutning om kapitalforhøjelse uden fortegningsret, hvor der indføres en ny kapitalklasse med forlods udbytteret eller en vedtægtsændring, der giver forlods ret til dækning af likvidationsprovenu. Beslutninger af denne art, anses ikke for at være beslutninger, der formindsker eksisterende kapitalejers ret til udbytte til fordel for udenforstående, og kan derfor vedtages med almindeligt 2/3 flertal efter selskabslovens § 106. Dette gælder alene, når den nye aktionær tegner kapitalandele til markedskurs⁷. Forudsætningen for A/B-modellens anvendelse er netop, at de nye kapitalandele tegnes til markedskurs.

Tilfælde hvor nye kapitalejere kan tegne kapitalandele til favørkurs gennem en kapitalforhøjelse, kan efter omstændighederne betragtes som en formindskelse af en eksisterende kapitalejers ret til udbytte, hvorfor en beslutning som denne skal træffes efter bestemmelsen i selskabslovens § 107, stk. 2, nr. 1, hvor flertalskravet er 9/10 af de afgivne stemmer samt den på generalforsamlingen

⁶ Betænkning 1498 november 2008, s. 281.

⁷ Friis Hansen, Søren, (2014), *Dansk selskabsret* 2, 4. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 487.

repræsenterede selskabskapital. Dette gælder, når den nye kapitalklasse tillægges en forlods udbyttet under fravigelse af fortegningsretten, og kapitalejerne ikke får adgang til at tegne et antal nye kapitalandele i forhold til deres tidligere kapitalbesiddelse. Dette følger også af ligeretsgrundsætningen i selskabslovens § 45.

5.2.1.2. Ligeretsgrundsætningen

Ligeretsgrundsætningen er en generel grundsætning, som gælder overalt i selskabsretten⁸. Ligeretsgrundsætningen findes i selskabslovens § 45, og er en implementering af kapitaldirektivets art. 42, hvorefter medlemsstaternes lovgivning skal sikre en lige behandling af aktionærer, som befinder sig i samme situation. Selskabslovens § 45, 1. pkt. lovfæster den almindelige ligeretsgrundsætning, mens det i de følgende punktummer bestemmes, at afvigelse fra denne grundsætning kan gøres ved bestemmelse herom i vedtægterne⁹.

Ifølge forarbejderne til selskabsloven er ligeretsgrundsætningen ikke til hinder for vedtægtsmæssigt, at aftale særlige rettigheder for visse grupper af kapitalejere, hvis blot det sikres, at kapitalejere, der befinder sig i samme situation behandles lige¹⁰.

Det fremgår ligeledes af selskabslovens § 1, stk. 2, 2. pkt. at kapitalejerne har ret til andel i selskabets overskud i forhold til deres ejerandel, med mindre andet er fastsat i vedtægterne. En vedtægtsændring, som fraviger denne regel ved for eksempel at foretage en klasseopdeling af selskabskapitalen, kan kun vedtages under iagttagelse af generalklausulen i selskabslovens § 108, hvorefter der skal stemmeenighed blandt samtlige kapitalejere.

Ligeretsgrundsætningen i selskabslovens § 45, kan fraviges ved bestemmelser i vedtægterne. Det kan være både i vedtægterne ved stiftelse af selskabet eller ved en vedtægtsændring, ved en senere kapitalforhøjelse, om forskellig stemmeret og om forlods udbyttet¹¹.

Kapitalejerne kan fravige ligeretsgrundsætningen ved opdeling af kapitalandelene i klasser, som har forskellige rettigheder og pligter efter selskabslovens § 45, 2. pkt. Herved er det muligt at give

⁸ Friis Hansen, Søren, (2010), *Mere om ejeraftaler*, RR.2010.06.0036, s. 2.

⁹ Bunch, Lars og Rosenberg, Ida, (2014), *Selskabsloven med kommentarer*, 2. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 225.

¹⁰ Bemærkningerne til L 170 af den 25. marts 2009.

¹¹ Gomard, Bernhard og Schaumburg-Müller, Peer, (2015), *Kapitalselskaber og erhvervsdrivende fonde*, 8. udgave, Jurist- og økonomforbundets Forlag, s. 247.

kapitalandele tilhørende en kapitalklasse fortrinsret til udbytte eller udlodning ved likvidation, fortegningsret ved kapitalforhøjelser i klassen, ret til udpegning af bestyrelsesmedlemmer eller større stemmewægt¹².

Vedtægterne skal indeholde oplysninger om hvordan forskelligheden kommer til udtryk, jf. selskabslovens § 45, 3. pkt.

5.2.2. Skattemæssige konsekvenser

I dette afsnit vil jeg analysere de skattemæssige konsekvenser, der kan opstå i forbindelse med, at forældrene foretager en vedtægtsændring. Udgangspunktet for en vedtægtsændring i A/B-modellen er, at den ikke har skattemæssige konsekvenser, men den kan udformes på en måde, så den ikke får den tilsigtede virkning, og dermed udløser afståelsesbeskatning af aktier efter aktieavancebeskatningslovens § 1, jf. § 30.

5.2.2.1. Formueforskydning

I praksis kan en vedtægtsændring blive sidestillet med overdragelse af aktier, men hverken aktieavancebeskatningsloven eller statsskatteloven indeholder bestemmelser om, at en vedtægtsændring kan sidestille med en afståelse af aktier¹³.

Det beror på en konkret bedømmelse af sagens omstændigheder, om en vedtægtsændring er af en sådan karakter, at den må sidestilles med en afståelse¹⁴. Aktionærkredsens sammensætning kan ved vurderingen blive tillagt betydning.

I SKM2004.416.LR blev en vedtægtsændring foretaget af eneaktionæren før børnene nytegnede anparter i selskabet. Denne vedtægtsændring blev i skattemæssig henseende ikke anset for at være en forskydning af selskabets formue. Der blev derfor ikke statueret afståelses beskatning, og konstruktionen blev skattemæssigt accepteret. Ligningsrådet udtalte således

Den påtænkte vedtægtsændring i S ApS medfører ikke en skattepligtig formueforskydning mellem aktionærer, idet der kun er én anpartshaver på tidspunktet for vedtægtsændringen.

¹² Schans Christensen, Jan, (2014), *Kapitalselskaber Aktie- og Anpartsselskabsret*, 4. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 158.

¹³ Thorsted, Nicolai og Banner-Voigt, Erik, (2009), *Vedtægtsændringer – allokert udbytte*, TfS 2009, 358, s. 1.

¹⁴ Juridisk vejledning 2017-1 C.B.2.1.4.8 Vedtægtsændringer, s. 1.

Som det er fremført af Ligningsrådet i SKM2004.416.LR medfører det ikke en forskydning af selskabets formue, hvis vedtægtsændringen bliver foretaget af eneaktionæren, før de nye aktionærer træder ind i selskabet. Denne vedtægtsændring vil derfor ikke blive anset som en afståelse af skattemæssig henseende.

I SKM2016.52 kunne skatterådet ligeledes bekræfte, at en påtænkt vedtægtsændring, hvorved der blev etableret en A-aktieklassse med en forlods udbytteret og en B-aktieklassse uden forlods udbytteret, ikke ville udløse beskatning. Klassesdelingen af aktiekapitalen skulle ske, mens der kun var en aktionær, ligesom tegningen af B-aktier skulle ske til handelsværdien, fordi A-aktierne var tillagt en forlods udbytteret. Der ville dermed ikke opstå en begunstiggelse mellem de interesseforbundne parter, og derfor blev der ikke udløst afståelsesbeskatning.

I SKM2010.516.SR udtalte Skatterådet, at der i vedtægtsændringen skulle indarbejdes, den af spørger foreslåede reguleringsmekanisme, hvorefter udbytteretten kan reguleres i både opad- og nedadgående retning. Et eventuelt akkumuleret overskud skulle deles ligeligt mellem parterne, ligesom det også skulle gøres gældende hvis der eventuelt opstod et underskud i perioden. Sørgede spørger ikke for at få denne reguleringsmekanisme udførligt beskrevet i vedtægterne ville dette medføre skattemæssige konsekvenser i form af indkomstskat for parterne, fordi det ellers ville blive anset for skævdeling af udbytte.

Selv om udgangspunktet er, at der sker en afståelse med tilhørende beskatning ved en vedtægtsændring hvor der sker en opdeling af selskabskapitalen, så har praksis dog udviklet sig på en sådan anden måde, der medfører, at hvis vedtægtsændringen sker hos kapitalejeren før de nye kapitalejere træder ind, så bevirker det ikke en formueforskydning. Der sker populært sagt det, at værdierne flyttes fra ejerens ene lomme til den anden.

5.2.2.2. Aktiernes skift af identitet eller ej

Vedtægtsændringer kan efter omstændighederne skatteretligt sidestilles med afståelse af aktier. Dette vil være tilfældet, hvis ændringerne er så væsentlige, at der ikke længere er identitet mellem aktierne før og efter ændringen¹⁵. Er vedtægtsændringen ikke er gennemført af eneaktionæren,

¹⁵ Banner-Voigt, Erik og Underbjerg Poulsen, Preben, (2013), *Aktieavancebeskatning*, 3. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 374.

forældrene, før børnene tegner de nye aktier, kan det betragtes som en afståelse af aktierne. I disse tilfælde vil vedtægtsændringen blive sidestillet med afståelse af aktier efter aktieavancebeskatningslovens § 30.

Udgangspunktet for anvendelse af aktieavancebeskatningslovens § 30, er, at vedtægtsændringer, som indebærer en ændring af aktiernes rettigheder, bliver sidestillet med afståelse af aktier. Det beror på en konkret bedømmelse af sagens omstændigheder, hvorvidt en vedtægtsændring må sidestilles med afståelse.

Af forarbejderne til aktieavancebeskatningslovens § 30 fremgår det, at der navnlig skal henses til indholdet af ændringerne¹⁶. Det skal vurderes om de rettigheder, der er knyttet til aktierne, får så væsentligt andet indhold efter vedtægtsændringen, at der reelt ikke længere er identitet mellem aktierne før og efter ændringen.

Vedtægtsændringer, der medfører forskydning i de økonomiske rettigheder, som det er tilfældet, når retten til udbytte ændres, vil normalt blive anset for at være så væsentlige, at de sidestilles med afståelse af aktierne.

Vedtægtsændringer sidestilles med afståelse, men som det fremgår af forarbejderne til aktieavancebeskatningsloven, skal ejerkredsens sammensætning kan tillægges væsentlig betydning. Er der få ejere i selskabet, kan vedtægtsændringen tillægges mindre betydning, og aktierne vil af den grund ikke blive anset for afstået. Det afgørende for kvalificeringen af en vedtægtsændring, er ikke dennes juridiske karakter, men dens konkrete direkte og indirekte betydning for den reelle indbyrdes fordeling af aktierne mellem aktionærerne¹⁷.

I SKM2015.274.SR bekræftede Skatterådet, at en vedtægtsændring ikke ville have skattemæssige konsekvenser. SKAT havde indstillet til Skatterådet, at anparterne i det pågældende selskab skulle anses for afstået i forbindelse med vedtægtsændringen, fordi vedtægtsændringen medførte en væsentlig ændring af anparternes rettigheder. Skatterådet fandt ikke, at vedtægtsændringen var af en sådan karakter, at der var tale om afståelse. På tidspunktet for vedtægtsændringen var der kun en aktionær.

¹⁶ Bemærkningerne til L 78 af 5. november 2005.

¹⁷ Pedersen, Jan, m.fl. (2015), *Skatteretten 1*, 7. udgave, Thomson Reuters, s 569.

Skatterådet bekræftede ligeledes i SKM2016.52.SR, at en vedtægtsændring ikke ville udløse beskatning efter aktieavancebeskatningslovens § 30. Vedtægtsændringen skulle tillægges mindre betydning, fordi der kun var en aktionær på tidspunktet for vedtægtsændringen.

5.2.2.3. Forskydning af økonomiske rettigheder

Vedtægtsændringer, der medfører forskydning af økonomiske rettigheder, som det er tilfældet, når retten til udbytte ændres, vil normalt blive anset for at være så væsentlige, at de sidestilles med afståelse af aktier.

I SKM2011.757.LSR blev en vedtægtsændring sidestillet med afståelse. I dette bindende svar skulle vedtægtsændringen ophæve klassesdelingen af aktiekapitalen i forbindelse med generationsskiftet, så der efter vedtægtsændringen ikke længere ville være to aktieklasser men blot en aktiekasse, og alle aktier skulle have samme rettigheder. Der blev her lagt vægt på, at den bestemmende indflydelse overgik fra den ene aktionær til den anden aktionær, som dermed ville opnå bestemmende indflydelse i selskabet.

En vedtægtsændring vil ikke nødvendigvis fremstå som en forskydning af økonomiske beføjelser mellem ejerne, det kan også være en forskydning af de forvaltningsmæssige beføjelser i selskabet, der medfører en formueforskydning¹⁸. Det fremgår også af TfS 2007, 656.SR hvor A-aktierne mistede deres stemmemajoritet til B-aktierne i forbindelse med et generationsskifte. Den skatteretlige konsekvens blev her, at aktierne blev anset for afstået med avancebeskatning til følge.

Når det skal vurderes, om en vedtægtsændring er af en sådan karakter, at der er tale om en afståelse i skattemæssig henseende, skal der ved vurderingen inddrages aktionærkredsens sammensætning og bevæggrunde for vedtægtsændringen. Der vil være mindre sandsynlighed for, at ændringen vil sidestilles med afståelse, hvis den er forretningsmæssigt begrundet, eller har til formål at gennemføre et generationsskifte uden skatte- og afgiftsmæssige konsekvenser¹⁹. Det er jo netop er tilfældet ved et generationsskifte ved anvendelse af A/B-modellen.

¹⁸ Werlauf, Erik, (2010), *skattemæssige konsekvenser af bestemmelser i ejeraftaler og vedtægter*, U 2012, 146, s. 4.

¹⁹ Holm, Svend Erik, (1993), *Aktieafståelse, Vedtægtsændringer i aktieselskaber og de skattemæssige konsekvenser*, TfS 1993,419, s. 2.

5.2.3. Hvad skal forældrene gøre?

Når forældrene vil påbegynde generationsskifte af deres virksomhed, skal de starte med at lave en vedtægtsændring, hvor de deler selskabskapitalen i to kapitalklasser. Vedtægtsændringen kan de vedtage på en generalforsamling med almindeligt kvalificeret flertal.

Forældrene kan herefter tillægge den ene kapitalklasse en forlods udbytteret samt stemmemajoriteten, og bestemme at børnenes B-aktier enten skal være stemmeløse, eller at de skal forpligte sig til at stemme på en bestemt måde. Børnene kan nytegne B-aktierne i selskabet ved en kapitalforhøjelse, som vedtages på generalforsamlingen, efter det er besluttet at dele selskabskapitalen i to kapitalklasser.

Forældrene har ret til andel af selskabets overskud i forhold til deres ejerandel, men da deres ejerandel bliver reduceret med vedtægtsændringen, kan de i vedtægterne bestemme, at deres kapitalandele skal tillægges en større andel af udbyttet fra selskabet. Det gør de gennem den forlods ret til udbytte. Ligeretsgrundsætningen er ikke til hinder for, at de vedtægtsmæssigt kan tillægge en kapitalklasse en forlods ret til udbytte.

Når det er forældrene selv, der foretager vedtægtsændringen, kan den vedtages på generalforsamlingen med almindeligt kvalificeret flertal. Dette gælder dog kun i de tilfælde, hvor børnene træder ind i selskabet ved nytegning af B-aktierne til markedskursen. Forældrene kan også vælge, at børnene kan nytegne deres aktier til favørkurs, dette vil for forældrenes selskab medføre, at den vedtægtsændring, dette kræver, skal vedtages med 9/10 deles flertal på generalforsamlingen.

Det er vigtigt, når forældrene skal lave vedtægtsændringen, at de holder for øje, at vedtægtsændringen ikke medfører, en formueforskydning i skatteretlig henseende, idet et identitetsskifte, udløser afståelsesbeskatning. Når forældrene tillægger A-aktierne en forlods udbytteret, og børnene kan nytegne B-aktier i selskabet til handelsværdien, er det flere gange bekræftet af Skatterådet, at det ikke udløser afståelsesbeskatning hos forældrene.

Forældrene skal sikre, at der er identitet mellem aktierne før og efter vedtægtsændringen, da det ellers vil udløse afståelsesbeskatning. Dette sikres ved, at forældrene foretager vedtægtsændringen, før børnene træder ind i selskabet.

Forældrene skal sørge for, at de bevarer den bestemmende indflydelse i selskabet efter vedtægtsændringen. Det kan de gøre ved, at de lægger stemmemajoriteten på A-aktierne, eller ved at de udsteder stemmeløse kapitalandele til børnene. Gør de det ikke på denne måde, kan det medføre en forskydning i de forvaltningsmæssige beføjelser i selskabet, og en sådan forskydning kan udløse afståelsesbeskatning efter aktieavancebeskatningsloven § 1.

5.3. Skævdeling i ejeraftalen

I dette afsnit vil jeg analysere de selskabsretlige regler, der foreligger om ejeraftaler og muligheden for skævdeling af udbytte i denne, samt hvilke skattemæssige konsekvenser, dette kan medføre.

Forældrene kan gøre sig, en yderligere overvejelse, i forbindelse med generationsskifte af deres virksomhed, nemlig om de skal oprette en ejeraftale. Ejeraftalen kan oprettes i forbindelse med, at børnene skal træde ind i virksomheden.

5.3.1. Selskabsretlige betragtninger

I dette afsnit vil jeg analysere de selskabsretlige regler, der er, når forældrene vil indgå en ejeraftale i forbindelse med generationsskiftet. Forældrene skal gøre sig nogle overvejelser om, hvornår de vil indgå en ejeraftale, hvilken betydning ejeraftalen har, hvad den skal og kan regulere, og hvad der sker, hvis de aftaler en skævdeling af udbytte i ejeraftalen.

5.3.1.1. Indgåelse af ejeraftale

Det naturlige tidspunkt for indgåelse af en ejeraftale er, når selskabet stiftes, men den kan også indgås på et senere tidspunkt. Det kan være i forbindelse med større ændringer i kapitalejernes eller selskabets forhold, som når der for eksempel skal gennemføres et generationsskifte. Ejeraftaler er, efter selskabslovens § 5, nr. 6, aftaler, der regulerer ejer- og ledelsesforhold i selskabet, og som er indgået mellem kapitalejerne. Selve indholdet af ejeraftalen er ikke reguleret i selskabsloven, men efter selskabslovens § 82, er ejeraftalen gyldig og bindende for kapitalejerne, men ikke for selskabet og de beslutninger, der træffes af generalforsamlingen.

Definitionen af ejeraftalen i selskabslovens § 5, nr. 6 kan deles i tre; forvaltningsmæssige beføjelser, økonomiske beføjelser og dispositions-mæssige beføjelser²⁰. Hvor de økonomiske beføjelser angår

²⁰ Guldmand Hansen, Jan, m.fl. (2010), *udbytteaftalens skatteretlige virkning*, TfS 2010, 879, s. 1.

selskabets formue og afkastet heraf i form af blandt andet udbytte, som er det relevante i forhold til et generationsskifte.

Selskabslovens § 82 er en ny bestemmelse i selskabsloven fra 2010²¹. Bestemmelsen slår fast, at aftaler, der er indgået mellem kapitalejere, ikke er bindende for selskabet og de beslutninger, der træffes af generalforsamlingen. Der har ikke tidligere i hverken aktie- eller anpartsselskabsloven været bestemmelser, som har reguleret ejeraftaler. Det har været almindelig kendt, at der har været indgået, og der har eksisteret supplerende aftaler mellem kapitalejerne. Aftalerne var tidligere betegnet som aktionær- eller anpartshaveroverenskomster.

Definitionen i selskabslovens § 5, nr. 6 blev indført som en refleksvirkning af reglen i selskabslovens § 82, hvilket også må indebære, at den skal fortolkes i overensstemmelse med § 82²². Det fremgår ligeledes af forarbejderne til selskabsloven, hvor det præciseres, at ejeraftaler ikke er selskabsretligt bindende for selskabet og de beslutninger, der træffes på generalforsamlingen.

Ejraftaler generelt indgås i overensstemmelse med de almindelige aftaleretlige regler. Ejraftalen kan omfatte alle eller blot nogle af kapitalejerne, og de kan angå ethvert forhold, som vedrører kapitalejernes indbyrdes forhold, og som angår deres forhold til selskabet, herunder også selskabets ledelse²³. Ejraftalen kan således regulere mange forhold i selskabet, og kan indeholde bestemmelser om, at kapitalejerne skal stemme på en bestemt måde til generalforsamlingen. Der kan indsættes bestemmelse i ejraftalen om, at B-aktionærerne skal stemme for udlodning af udbytte på generalforsamlingen. Ejraftalen kan regulere de forhold, som ikke vedkommer offentligheden. Ejraftalen er ikke offentlig tilgængelig i modsætning til vedtægterne, som ved registrering af selskabet bliver offentligt tilgængelige.

I mange tilfælde indgås en ejraftale for at regulere kapitalejernes forhold i den løbende drift af selskabet, ligesom de kan regulere eventuel ind- og udtræden af kapitalejere. Ejraftalen kan også anvendes til, at beskytte den nye kapitalejer, som ofte er en minoritet, i forhold til kommende vedtægtsændringer. Det kan bestemmes i ejraftalen, at den nye kapitalejer skal stemme på en

²¹ Bemærkningerne til L 170 af den 25. marts 2009.

²² Kruhl, Martin Christian, (2011), *Ejraftale*, 1. udgave, Thomson Reuters, s. 91.

²³ Krüger Andersen, Paul, (2017), *Aktie- og Anpartsselskabsret Kapitalselskaber*, 13. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 181.

bestemt måde til generalforsamlingen, det er her det kan indgås en aftale om, at den nye kapitalejer skal stemme for udlodning af udbytte på generalforsamlingen.

5.3.1.2. Ejeraftalens retsstilling

Der har tidligere været uklarhed om, hvilken retsstilling disse aftaler skal tillægges, hvis der er en konflikt mellem ejeraftalen og beslutninger om selskabets forhold truffet i overensstemmelse med selskabslovgivningen og/eller vedtægterne. Ligesom det har været uafklaret, om selskabet som sådan kan tiltræde ejeraftaler, og dermed i hvilket omfang selskabet kan blive bundet af disse. Efter retspraksis, kan selskabet formentlig blive bundet af en ejeraftale, hvis der er få kapitalejere i selskabet²⁴.

Selskabsloven er øverst i det selskabsretlige hierarki, herefter kommer vedtægterne og til sidst kommer ejeraftalen. Ejeraftalen må som følge heraf hverken være i strid med selskabslovgivningen eller med selskabets vedtægter, men det kan godt aftales, at den skal nyde forrang for selskabets vedtægter i det indbyrdes forhold mellem kapitalejerne²⁵.

Med den nye selskabslov har det været et ønske at klarlægge, hvilken retsstilling ejeraftaler skulle tillægges samt at få præciseret, at ejeraftaler ikke er selskabsretligt bindende for selskabet og de beslutninger, der træffes på generalforsamlingen. Ejeraftaler mellem kapitalejerne, der fraviger ligeretsgrundsætningen, er gyldige parterne imellem efter de almindelige aftaleretlige regler, men de er ikke bindende for selskabet efter selskabslovens § 82²⁶.

5.3.1.3. Udbytteaftale som del af ejeraftalen

Henset til ligeretsgrundsætningen, ses det heller ikke, at kunne begrundes, at der i en ejeraftale indsættes bestemmelse om skævdeling af udbytte, det kan derimod godt aftales i ejeraftalen, at en kapitalejer kan give afkald på udbytte, med de der af følgende skattemæssige konsekvenser²⁷. Begrundelsen for, at ligeretsgrundsætningen ikke kan fraviges ved en skævdeling, er netop, at

²⁴ Betænkning 1498 november 2008, s. 281.

²⁵ Bemærkningerne til L 170 af den 25. marts 2009.

²⁶ Gomard, Bernhard og Schaumburg-Müller, Peer, (2015), *Kapitalselskaber og erhvervsdrivende fonde*, 8. udgave, Jurist- og økonomforbundets Forlag, s. 248.

²⁷ Friis Hansen, Søren, (2010), *Mere om ejeraftaler*, RR.2010.06.0036, s. 2.

kapitalejerne på baggrund af deres ejerandel, har ret til udbytte i forhold til denne, sammenholdt med forarbejderne til selskabslovens § 45 om ligeretsgrundsætningen, se ovenfor.

En udbytteaftale kan måske alligevel være en del af ejeraftalen. En udbytteaftale regulerer, således fordelingen af kapitalejerenes udbytte fra selskabet på en anden måde, end hvad der følger af loven, vedtægterne og kapitalfordelingen. Det antages således i litteraturen, at udbytteaftaler og dermed også ejeraftaler, ligesom alle andre aftaler er bindende for aftalens parter. Dette følger af Danske Lov 5-1-1, hvorefter aftaler skal holdes²⁸. Det strider dog mod hensigten med bestemmelsen om ejeraftaler, da det af forarbejderne fremgår, at ejeraftalen ikke kan være i strid med hverken lovgivningen eller selskabets vedtægter.

Mange aftaler lader sig regulere i både vedtægter og i ejeraftale. Om en given aftale skal reguleres det ene eller anden sted, findes der ikke et entydigt svar på²⁹. Der må dog som udgangspunkt antages, at aftaler om skævdeling af udbytte ikke kan reguleres i en ejeraftale, da der efter bestemmelsen i selskabslovens § 1, stk. 2 står, at kapitalejerne har ret til en andel i selskabets overskud i forhold til deres ejerandel, som det også fremgår af ligeretsgrundsætningen i selskabslovens § 45.

I de tilfælde hvor vedtægterne ikke regulerer fordelingen af udbytte, kan det være fristende for kapitalejerne, at oprette en ejeraftale, der regulerer dette. Det antages blandt andet i litteraturen, at en ejeraftale ikke er ugyldig, selv om den strider mod vedtægterne³⁰. Parterne i ejeraftalen kan have til hensigt, at fastlægge bestemmelser i ejeraftalen, der uddyber eller fraviger vedtægterne. Dette kan særligt være tilfældet vedrørende en skævdeling af udbytte. Af betænkningen til modernisering af selskabsloven fremgår det, at en ejeraftale ikke må være i strid med selskabslovgivningen eller selskabets vedtægter. Det fremgår ligeledes af betænkningen, at selskabsloven er øverst i det selskabsretlige hierarki og derefter kommer vedtægterne³¹. Det må derfor ses som en naturlig følge heraf, at en ejeraftale ikke kan være i strid med hverken lovgivning eller vedtægter.

²⁸ Guldmand Hansen, Jan, m.fl. (2010), *udbytteaftalens skatteretlige virkning*, TfS 2010, 879, s. 1.

²⁹ Krüger Andersen, Paul, (2017), *Aktie- og Anpartsselskabsret Kapitalselskaber*, 13. udgave, Jurist- og økonomiforbundets Forlag, s. 182.

³⁰ Guldmand Hansen, Jan, m.fl. (2010), *udbytteaftalens skatteretlige virkning*, TfS 2010, 879, s. 1.

³¹ Betænkning 1498 november 2008, s. 840.

Det antages endvidere andre steder i litteraturen, at det ikke er i strid med selskabets vedtægter at foretage en skævdeling af udbytte i en ejeraftale med mindre det specifikt fremgår af vedtægterne, at udbytte skal fordeles i henhold til kapitalejernes ejerandel. Begrundelsen for dette skal være, at kapitalejerne har ret til en andel af selskabets overskud, hvorfor de frit skal kunne give afkald på udbytte gennem en ejeraftale med støtte i selskabsloven og ligeretssætningen. Det antages ligeledes i litteraturen, at det heller ikke er i strid med selskabsloven at foretage en skævdeling af udbytte, hvis blot de kapitalejere, der får nedsat deres udbytte, samtykker i skævdelingen, når blot afkaldet er afgivet over for de øvrige kapitalejere³².

Kapitalejernes ret til udbytte, er en ret til og ikke en pligt, som kapitalejerne kan disponere over på samme måde som et hvert andet fremtidigt formuekrav. Det betyder, som det også antages i litteraturen, at kapitalejeren ved indgåelse af en ejeraftale, selv skal kunne bestemme, om det fremtidige udbytte skal være lig med kapitalandelen, eller det skal være noget andet³³.

Som det fremgår af selskabslovens § 1, stk. 2 har kapitalejerne i et selskab ret til andel af selskabets overskud i forhold til deres ejerandel, med mindre andet er fastlagt i selskabets vedtægter. Det fremgår af forarbejderne til selskabslovens § 1, at udbytteudlodningen reguleres af bestemmelser i selskabets vedtægter, og udbytte skal udloddes efter kapitalejerens kapitalandel, med undtagelse af, hvis der i vedtægterne er indsat bestemmelse om, visse kapitalklasser er tillagt en forlods udbytteret³⁴. Ud fra denne formulering synes det ikke at være muligt, at en ejeraftale skal kunne regulere en skævdeling af udbytte.

Selskabet har herefter to muligheder for at fordele udbyttet efter selskabslovens § 1. Det kan fordeles i forhold til størrelsen af de enkelte kapitalejeres ejerandel, eller det kan som undtagelsen hertil, fordeles på grundlag af en opdeling af kapitalandelene i kapitalklasser med forskellige rettigheder³⁵.

³² Bonde Jensen, Trine, (2009), *Ejeraftaler og skat*, RR.2009.12.0144, s. 6.

³³ Kruhl, Martin Christian, (2012), *Ejeraftaler*, NTS 2012:3-4, s. 48.

³⁴ Bemærkningerne til L 170 af 25. marts 2009.

³⁵ Friis Hansen, Søren, (2010), *Mere om ejeraftaler*, RR.2010.06.0036, s. 2.

5.3.1.4. Selskabets udbetaling af udbytte med frigørende virkning

Når kapitalejerne ønsker at skævdeler, det udbytte, der udloddes fra selskabet, som de ellers er berettiget til efter deres ejerandel, kan dette have skattemæssige og selskabsretlige konsekvenser. Skattemæssig henseende gives der afkald på udbytte. Udlodningen skal udbetales direkte fra selskabet således, at det ikke passerer de enkelte kapitalejeres økonomi, som ønsker at afstå udbyttet³⁶. Efter selskabslovens § 1, stk. 2 er det bestemt, at kapitalejerne modtager udbytte efter deres ejerandel, ligesom det fremgår af ligeretsgrundsætningen i selskabslovens § 45, at alle kapitalejere har ligeret, med mindre andet fremgår af vedtægterne. Selskabet eller de beslutninger, der træffes af generalforsamlingen, er ikke bundet af en ejeraftale efter selskabslovens § 82. Af den grund skal selskabet udbetale udbytte i henhold til vedtægterne og selskabsloven.

Udbetaler selskabet alligevel udbytte i strid med reglerne i selskabslovens §§ 1, 45 og 82, kan selskabet kræve det tilbagebetalt efter reglerne i selskabslovens § 194, hvorefter udbetalinger, der foretages i strid med selskabsloven, kan af selskabet kræves tilbagebetalt. Tilbagebetalingspligten vedrører både ordinært og ekstraordinært udbytte, hvis dette er modtaget i ond tro. Det er selskabet, der skal godtgøre den onde tro³⁷.

En kapitalejer kan pantsætte sin ret til udbytte, dette gøres ved, at pantsætningen noteres i ejerbogen efter selskabslovens § 65, stk. 1. I litteraturen antages det, at det ikke gør nogen forskel om pantsætningen sker i en ejeraftale eller i en hvilken som helst anden form for aftale³⁸. Ejeraftalen er en hemmelig aftale i modsætning til vedtægterne, som er offentligt tilgængelige, hvorfor det naturlige ræsonnement må være, at en aftale om pantsætning skal være offentligt tilgængelig, og dermed fremgå af vedtægterne. Selskabet er, som bekendt, efter selskabslovens § 82 ikke bundet af en ejeraftale.

Spørgsmålet er herefter om selskabet med frigørende virkning gennem en skævdeling i ejeraftalen kan udbetale udbytte til anden, end den der efter sin ejerandel har ret til udbytte. Til afklaring af hvilken betydning en eventuel transport må have i forhold til selskabets adgang til at betale

³⁶ Friis Hansen, Søren, (2014), *Dansk Selskabsret 2*, 4. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 347.

³⁷ Betænkning 1498 november 2008, s. 1010.

³⁸ Kruhl, Martin Christian, (2011), *Ejeraftaler*, 1. udgave, Thomson Reuters, s. 324.

fordringen på udbytte med frigørende virkning, er reglerne i gældsbrevslovens §§ 29 og 30 relevante. Formuleringen er som følger:

§ 29. Er et simpelt gældsbrev overdraget til eje eller pant, kan skyldneren dog, når andet ikke følger af gældsbrevets særlige beskaffenhed, med frigørende virkning betale til overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde ret til at modtage betalingen, eller han ikke har udvist den agtpågivenhed, som forholdene krævede.

§ 30. Når skyldneren betaler til den, til hvem et simpelt gældsbrev skriftligt er overdraget til eje eller pant, hindrer det ikke hans frigørelse, at overdragelsen var ugyldig. Skyldneren frigøres dog ikke, hvis han vidste dette eller havde grund til at mistanke derom, og heller ikke, hvis overdragelsen var ugyldig af en af de samme grunde som § 17 nævner.

Kigger man på gældsbrevslovens § 30, 2. pkt. fremgår det, at hvis selskabets ledelse vidste eller havde grund til mistanke om, at transporten af udbytte var ugyldig (hvis den for eksempel var baseret på en aftale mellem kapitalejere, der regulerer ejer- eller ledelsesforhold i selskabet), så sker betaling til transporthaver ikke med frigørende virkning, uanset det ellers fremgår af gældsbrevslovens § 30, 1. pkt. at en udbyttebetaling til transporthaver, til hvem fordringen er overdraget har frigørende virkning, selv om overdragelsen viser sig at være ugyldig³⁹.

Det antages i litteraturen, at gældsbrevslovens § 29 har forrang for selskabslovens §1, § 82 og § 45, således at en denuntiation af en transport vedrørende en udbytteret afgivet til selskabet, indebærer en pligt for selskabets ledelse til at udbetale udbytte til transporthaver, uanset transporten er hjemlet i en ejeraftale og derfor er ugyldig i forhold til selskabet⁴⁰.

Det fremgår af gældsbrevslovens § 24, stk. 2, at selskabsrettens regler om udlodning af udbytte har forrang for gældsbrevslovens regler⁴¹. Det betyder, at udlodning af udbytte skal ske efter, hvad der er bestemt i selskabets vedtægter, eller hvad der følger af kapitalejernes andele i selskabet efter selskabslovens § 1 og § 45.

Selskabslovens § 82 slår fast, at ejeraftaler ikke er bindende over for selskabet eller beslutninger, der træffes af generalforsamlingen, hvilket der også er lagt vægt på i forarbejderne til selskabsloven,

³⁹ Friis Hansen, Søren, (2012), *Ejeraftaler og hensynet til tredjemands indsigt i selskabets forhold*, NTS 2012:1, s. 52.

⁴⁰ Kruhl, Martin Christian, (2011), *Ejeraftaler*, 1. udgave, Forlaget Thomson Reuters, s. 324.

⁴¹ Friis Hansen, Søren, (2014), *Dansk selskabsret 2*, 4. udgave. Karnov Group Denmark A/S, s. 354.

hvorfor bestemmelsen i selskabslovens § 82 er både *lex posterior* og *lex specialis* i forhold til gældsbrevslovens bestemmelser.

5.3.1.5. Transport af udbytte i relation til tredjemand

En kapitalejer har mulighed for at transportere sin ret til udbytte til tredjemand. Tredjemand vil i denne henseende ofte være en anden kapitalejer, men tredjemand kan også være en kapitalejers kreditor eller dennes dødsbo. Der kan gives transport i både retten til forfaldent samt fremtidigt udbytte. Retten til transport er omfattet af de almindelige regler om transport af simple fordringer i gældsbrevslovens § 27⁴². Efter gældsbrevslovens § 27 kan et simpelt gældsbrev overdrages til eje eller pant, erhververen vil ikke få bedre ret end overdrageren.

En kapitalejer kan altid give afkald på udbytte gennem vedtægterne. Spørgsmålet om hvorvidt, det er muligt at give transport på udbytte i en ejeraftale, og hvorvidt tredjemand kan støtte ret på dette må finde støtte i selskabslovens § 1, stk. 2, 2. pkt. Herefter skal udbytte fordeles i henhold til vedtægterne eller kapitalandele. Der kan gives meddelelse om transport af udbytte før eller efter generalforsamlings vedtagelse af udlodning af udbytte, dog under iagttagelse af indeholdelsespligten af udbytteskat.

Som omtalt ovenfor, har selskabsrettens regler om udbytte forrang for gældsbrevslovens regler om transport af fordringer. Det betyder, at den, der har erhvervet en fordring på fremtidigt udbytte, må tåle indsigelser både efter selskabslovens bestemmelser samt den i vedtægterne bestemte fordeling af udbytte.

Modtager selskabets ledelse meddelelse om transport af udbytte, hvor en kapitalejer på baggrund af en ejeraftale transporterer sin ret til udbytte til en anden kapitalejer, vil selskabet således være bundet af vedtægternes bestemmelse om fordeling af udbytte, eller fordeling af udbytte i henhold til kapitalandele.

Det vil være vanskeligt for selskabet, at bevise det ikke havde mistanke om, transporten var baseret på en ejeraftale, når der er givet transport af udbytte til en anden kapitalejer. Selskabet vil naturligt være bekendt med en ejeraftale, men det vil ikke være bundet af den i forhold til transport af udbytte (skævdeling af udbytte). Reglerne i selskabslovens § 1, § 45 og § 82 har, som tidligere nævnt,

⁴² Friis Hansen, Søren, (2014), *Dansk selskabsret* 2, 4. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 350

forrang for gældsbreve-lovens regler, hvorfor udbytte skal udbetale i henhold til disse regler. Da selskabet ikke er bundet af en ejeraftale, kan der derfor ikke støttes ret på en transport givet i en ejeraftale. Udbytte skal således udbetales i henhold til vedtægterne eller kapitalandele.

5.3.2. Skattemæssige konsekvenser

I dette afsnit vil jeg analysere de skattemæssige konsekvenser, der kan være, når forældrene vælger at foretage en skævdeling af udbytte i ejeraftalen.

5.3.2.1. Afkald på indkomst

Civilretten er styrende for skatteretten. Skævdeling af udbytte i ejeraftaler, kan derfor have skattemæssige konsekvenser. Er det i ejeraftalen besluttet, at der skal ske en skævdeling af udbytte, eller har en kapitalejer givet afkald på udbytte, vil dette have de skattemæssige konsekvenser, som fremgår af ejeraftalen i forhold til en anderledes fordeling af udbytte i forhold til hvad vedtægter og ejerandele tilsiger. Det må dog slås fast, at en skævdeling i ejeraftalen ikke selskabsretligt kan anerkendes.

Når en kapitalejer overdrager retten til en udbytte uden samtidig at overdrage de kapitalandele, der giver retten til udbytte, vil kapitalejeren fortsat blive anset for rette indkomstmottager, således at denne vil blive skattepligtig af indtægten⁴³. Mottageren af indtægten vil blive gavebeskattet. Efter statsskattelovens § 4 vil udbytte blive anset for at have passeret dennes økonomi, selv om denne reelt ikke har modtaget udbyttet.

Hvis man ved en skævdeling i ejeraftalen giver afkald på udbytte, giver man i skatteretlig henseende afkald på indkomst. Indtægten anses derfor for at have passeret den skattepligtiges økonomi, for derefter at være gaveoverdraget til mottageren af udbyttet⁴⁴. Dette kan undgås, hvis aktionæren giver et "blankt" udbytteafkald, inden udlodningen er besluttet, således afkaldsafgiveren ikke disponerer over indtægten. Dette udløser spørgsmålet om hvorvidt, det er muligt at give "blankt" afkald på indkomst i en virksomhed, hvor der kun er eksempelvis to aktionærer. Hvis ikke den ene aktionær modtager udbytte, mon så ikke det er den anden der modtager det, og er afkaldet i så fald "blankt".

⁴³ Michelsen, Aage, m.fl. (2015), *Lærebog om indkomstskat*, 15. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 678.

⁴⁴ Pedersen, Jan, mfl. (2015), *Skatteretten 2*, 7. udgave, Karnov Group Denmark A/S, s. 437.

Når en person i forbindelse med afkald på en indtægt træffer beslutning om, hvordan indtægten skal bruges, kaldes det et dispositivt afkald⁴⁵. Det betyder, at den ene aktionær erhverver ret til indtægten og derefter giver den videre den anden aktionær. Ved et dispositivt afkald bliver aktionæren, derfor beskattet af indtægten.

I SKM2006.164.LSR har to anpartshavere skævdelt udbytte i deres anpartsselskab. Hverken vedtægterne eller anpartshaveroverenskomsten i selskabet indeholdt bestemmelse om skævdeling af udbyttet. Der forelå alene en mundtlig aftale. De havde gennem tre år skævdelt udbyttet, hvor de blot på selvangivelsen havde anført, hvordan udbyttet skulle fordeles. Da der ikke var givet blankt udbytteafkald, skulle anpartshaverne beskattes af det udbytte, de efter vedtægterne var berettiget til. Der ville herefter ske gavebeskatning hos den anpartshaver, der havde modtaget mere udbytte end vedtægterne tilskrev denne.

Anpartshavernes argumentation for, at de i selvangivelsen bare kunne fordele udbytte uden om vedtægterne, var, at de efter den tidligere bestemmelse i anpartsselskabslovens § 45 selv kunne bestemme fordelingen. Landsskatteretten lagde vægt på, at det ikke fremgik af hverken vedtægter eller anpartshaveroverenskomst, at udbyttet skulle fordeles anderledes end deres ejerskab, hvorfor fordelingen, måtte anses for at skulle følge ejerskabet. Landsskatteretten udtalte

Det følger af retserhvervelsesprincippet, at udbytte anses for erhvervet, når der er erhvervet endelig ret hertil. Efter praksis anses endelig ret til udbytte for erhvervet på tidspunktet for fastsættelse af udbyttet (deklarering) ved selskabets generalforsamling.

Da det hverken af vedtægterne eller af anpartshaveroverenskomsten fremgår, at udbyttet ikke skal fordeles mellem anpartshaverne i henhold til disses ejerandel af selskabets anpartskapital, lægges det ved afgørelsen til grund, at klageren som følge af sit ejerskab af 56,8 % af anpartskapitalen er berettiget til 56,8 % af udbytte, der udloddes fra selskabet.

Som sagen foreligger oplyst, er det ikke godtgjort, at klageren forud for fastsættelsen af udbyttet på selskabets generalforsamling har givet afkald på en del af udbyttet på en sådan måde, at han ikke har ret til udbytte i overensstemmelse med sin forholdsmæssige andel af anpartskapitalen.

⁴⁵ Juridisk Vejledning 2017-1, C.A.1.2.1 Beskatningstidspunkt, s. 2.

Denne afgørelse viser, at hvis en anpartshaver før generalforsamlingen giver afkald på udbytte, kan denne gøre dette uden skattemæssige konsekvenser. Det afgørende er således, om kapitalejeren har erhvervet ret til udbytte efter retserhvervelsesprincippet.

Retserhvervelsesprincippet indebærer, at beskatning som udgangspunkt sker på det tidspunkt, hvor en skattepligtig person får et formuegode⁴⁶. Allerede på det tidspunkt, hvor en aktionær har et krav på udbytte, har denne et formuegode i form af et retskrav på betaling. Efter retserhvervelsesprincippet sker beskatningen på det tidspunkt, hvor retskravet opstår - uanset om aktionæren faktisk modtager betalingen.

I en anden sag TfS 2000, 564 V, der omhandlede skævdeling af likvidationsprovenu, som var fastlagt i et tillæg til aktionæroverenskomsten. I denne sag lagde Landsskatteretten tillægget til aktionæroverenskomsten til grund, hvorfor aktionærerne blev beskattet i henhold til tillægget til aktionæroverenskomsten om skævdeling.

Er der tvivl om, hvorvidt en aktionær har tiltrådt en aftale om skævdeling, kan skævdelingen ikke tillægges skattemæssige virkninger, som det fremgår af TfS 2000, 149 H, hvor der ikke var støtte i aktionæroverenskomsten til en skævdeling.

De nævnte sager ligger alle før vedtagelsen af selskabsloven i 2010. De vedrører således den formulering, der var i de dagældende aktie- og anpartsselskabslove. Før selskabslovens modernisering, var det muligt at lave aftaler i en aktionær- eller anpartshaveroverenskomst om en skævdeling af udbytte. Det ses i dag ikke muligt i selskabsretlig henseende at foretage, en skævdeling af udbytte i ejerftalen med henvisning til selskabslovens § 82. I skatteretlig henseende vil en skævdeling dog stadig medføre beskatning af den kapitalejer, der giver afkald på indkomst ved en bestemmelse i en ejerftale. Selv om en ejerftale om skævdeling ikke kan anerkendes selskabsretligt, må den alligevel få skattemæssige konsekvenser i form af udbytte- og gavebeskatning.

5.3.3. Hvad skal forældrene gøre?

Forældrene kan i forbindelse med, at børnene træder ind i virksomheden, vælge at oprette en ejerftale. Ejerftalen kan regulere flere forhold i virksomheden, som af den ene eller anden grund

⁴⁶ Juridisk vejledning 2017-1, C.A.1.2.1 Beskatningstidspunktet, s. 1.

ikke vedkommer offentligheden. Den kan regulere det indbyrdes forhold mellem forældrene og børnene, og således indeholde en bestemmelse om, at børnene skal stemme for udbytteudlodning på generalforsamlingen. Forældrene skal være opmærksomme på, at selskabet eller beslutninger, der træffes af generalforsamlingen ikke er bundet af ejeraftalen, hvorfor det ikke er ligegyldigt, hvad de skriver ind i ejeraftalen.

Forældrene har ikke mulighed for gennem ejeraftalen i selskabsretlig henseende, at lave en skævdeling af udbytte. Det er ikke formålet med bestemmelserne om ejeraftaler, hverken ved en fortolkning af bestemmelserne i loven eller hensigten med bestemmelserne ifølge forarbejderne. Da ejeraftalen er ikke selskabsretligt bindende for selskabet eller de beslutninger, der træffes af generalforsamlingen, er selskabet heller ikke forpligtet til at respektere, hvis der i ejeraftalen er indsat en bestemmelse om skævdeling af udbytte.

Når der skal udbetales udbytte, er der to muligheder for at gøre dette. Der kan enten udbetales udbytte i henhold til vedtægterne, eller der kan udbetales udbytte i henhold til forældrenes og børnenes ejerandele i virksomheden. Det er derfor af den grund heller ikke muligt at lave en udbytteaftale i ejeraftalen.

Det er vigtigt, at hvis børnene ønsker at afstå udbytte til fordel for forældrene, at det udbytte, der skal udbetales, udbetales direkte fra selskabet, så det ikke passerer børnenes økonomi. Anses udbyttet for at have passeret børnenes økonomi, vil de blive beskattet, som om de har modtaget udbyttet og der sker derfor en dobbelt beskatning, da både børn og forældre bliver beskattet af det samme udbytte.

Børnene kan gennem en bestemmelse i vedtægterne give transport af udbytte til fordel for forældrene. Det vil ikke være muligt for børnene gennem en skævdeling i ejeraftalen at give transport af udbytte til fordel for forældrene alene af den grund, at selskabslovens regler har forrang for den øvrige lovgivning. Efter selskabslovens regler er det ikke muligt at foretage en skævdeling af udbytte i en ejeraftale, da selskabet ikke er bundet af en ejeraftale.

Selskabet vil være i ond tro omkring transport af udbytte bestemt i en ejeraftale. Selskabet vil naturligt være bekendt med en ejeraftale, men det vil ikke være bundet af den efter bestemmelserne i selskabsloven. Transport af udbytte skal derfor ske gennem vedtægterne for at

være gyldigt over for tredjemand, ligesom selskabet kun kan udbetale det med frigørende virkning, hvis det er bestemt i vedtægterne.

Selv om der i strid med selskabslovens regler er indgået en aftale om skævdeling af udbytte, må det, under hensyntagen til, at civilretten er styrendende for skatteretten, have skattemæssige konsekvenser. Det må dog slås fast, at aftalen ikke anerkendes selskabsretligt. Efter de selskabsretlige regler, kan det medføre tilbagebetalingspligt for forældrene, hvis de i strid med bestemmelserne i selskabsloven har modtaget udbytte fra selskabet.

Giver børnene afkald på udbytte i ejeraften, vil de vil blive beskattet som om, de har modtaget udlodning af udbytte. I skattemæssig henseende er det muligt at give afkald på fremtidig indkomst. Det er dog en forudsætning, at børnene ikke giver afkald på udbytte i ejeraftalen. De skal afgive en erklæring til selskabet om, at de ikke vil modtage udbytte. Erklæringen skal afgives før generalforsamlingen, altså før retserhvervelsestidspunktet, og så skal de give et blankt afkald på udbytte. På den måde kan det gøres uden skattemæssige konsekvenser.

Det er nødvendigt, at forældrene sørge for, at deres ønsker for generationsskiftet indarbejdes i vedtægterne, med de vedtægtsændringer, det kræver. Det vil ikke være hensigtsmæssigt for forældrene og børnene at lade en ejeraftale regulere forhold om skævdeling af udbytte.

6. Generelt om det selskabsretlige grundlag

I dette afsnit vil jeg kort gennemgå de selskabsretlige regler for spaltning, kapitalnedsættelse og kapitalforhøjelse, der findes i selskabsloven, som er de grundlæggende selskabsretlige principper, hvorefter et generationsskifte kan gennemføres, efter der er lavet en vedtægtsændring, hvor selskabskapitalen er delt i to kapitalklasser.

6.1. Kapitalforhøjelse

Et generationsskifte af forældrenes virksomhed kan gennemføres som en kapitalforhøjelse, hvorved børnene kan tegne en nye aktieklasse⁴⁷.

Vedtægterne i selskabet skal angive selskabskapitalens størrelse. En ændring af selskabets kapital i form af en forhøjelse kræver derfor efter selskabslovens § 154 en vedtægtsændring, som kun kan

⁴⁷ Bent Ramskov (2011), *Generationsskifte af selskaber ved opdeling i aktieklasser – en status*, TfS 2011, 714, s. 2.

gennemføres af generalforsamlingen. I henhold til selskabslovens § 154, stk. 2 træffes beslutningen med det stemmeflertal, som kræves til vedtægtsændring. Det betyder, at vedtægtsændringen kun kan gennemføres med kvalificeret flertal.

Undtagelsen til, at vedtægtsændringen skal besluttet af generalforsamlingen, findes i selskabslovens § 155, hvorefter selskabets centrale ledelsesorgan for en tidsbegrænset periode kan bemyndiges til at træffe beslutning om en kapitalforhøjelse, hvilket kan være smart i praksis, da det gør en kapitalforhøjelse mere smidig.

Efter selskabslovens § 153, stk. 1 kan en kapitalforhøjelse ske ved tegning af nye kapitalandele, ved overførsel af selskabets reserver til selskabskapital ved fondsforhøjelse eller ved udstedelse af konvertible gældsbreve eller warrants. Fra selskabets stiftelse til den påtænkte kapitalforhøjelse, kan selskabet have været i den lykkelige situation, at det har haft et sådan overskud, at egenkapitalen er forøget så meget, at selskabet ud af de midler kan finansiere udvidelsen⁴⁸. Forældrene kan herefter vælge, at gennemføre en kapitalforhøjelsen ved, at de deler selskabskapitalen i to, og børnene herefter tegner den nye kapitalklasse.

Ved tegning af nye kapitalandele, skal generalforsamlingen tage stilling til en række forhold, der er opregnet i selskabslovens § 158, nr. 1-11. Det skal blandt andet efter selskabslovens § 158, nr. 4 angives hvornår, de nye andele giver ret til udbytte, på denne måde bliver det muligt for forældrene at tillægge de eksisterende kapitalandele en forlods udbytteret, og børnene kan tegne de nye kapitalandele til mere favorabel kurs.

I henhold til selskabsskattelovens § 158, nr. 5 skal der også tages stilling til på generalforsamlingen hvilken kapitalklasse de nye kapitalandele skal tilhøre. Forældrene kan efter en kapitalforhøjelse beholde deres kapitalandele, og børnene tegner de nye kapitalandele.

6.2. Kapitalnedsættelse

Generationsskiftet af forældrenes virksomhed kan gennemføres som en kapitalnedsættelse med eller uden udbetaling.

⁴⁸ Munck, Noe og Hedegaard Kristensen, Lars, (2014), *Selskabsformerne*, 7. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag s. 309.

Vedtægterne i selskabet skal angive selskabskapitalens størrelse. En ændring af selskabets kapital i form af en nedsættelse af selskabskapitalen kræver en vedtægtsændring, som efter selskabslovens § 186 kun kan gennemføres af generalforsamlingen. Beslutningen træffes med det stemmeflertal, som kræves til vedtægtsændring.

Ved beslutning om en kapitalnedsættelse skal der i henhold til selskabslovens § 188, stk. 1 angives det beløb med hvilket nedsættelsen sker, ligesom det skal angives til hvilket formål nedsættelsen skal anvendes. Formålene til hvilke en kapitalnedsættelse kan anvendes er opregnes i selskabslovens § 188, stk. 1 nr. 1-3. En kapitalnedsættelsen kan herefter anvendes til dækning af selskabets underskud, men den kan også anvendes til udbetaling til kapitalejerne eller til henlæggelse til en særlig reserve.

Forældrene kan gennemføre kapitalnedsættelsen ved, at de udbetaler den til sig selv. Herefter kan de ved en vedtægtsændring opdele den resterende selskabskapital i A- og B-aktier. Forældrene beholder selv A-aktierne og børnene kan efterfølgende tegne B-aktierne gennem en kapitalforhøjelse.

Hvis en kapitalnedsættelse henlægges til en særlig reserve, kan forældrene senere hen anvende den til udlodning af udbytte til sig selv. Det kan de gøre ved, at de gennem en vedtægtsændring deler selskabskapitalen i to, hvor de selv beholder A-aktierne med en tillagt udbyttefordel. Efter selskabslovens § 192 kan en udbetaling af udbytte og henlæggelse til en særlig reserve, kun ske i det omfang selskabets kreditorer forinden er blevet opfordret til at anmelde deres krav til selskabet, medmindre selskabskapitalen samtidig forhøjes ved tegning af mindst samme nominelle beløb med tillæg af overkurs som nedsættelsesbeløbet. Kreditorerne har en frist på 4 uge for anmeldelse af krav.

Når kreditorernes frist, som er anført i selskabslovens § 193, stk. 1 for anmeldelse af krav, er udløbet, kan selskabets ledelsesorgan gennemføre kapitalnedsættelsen. Det skal være forsvarligt for selskabet at gennemføre kapitalnedsættelsen.

6.3. Spaltning

Generationsskifte af forældrenes virksomhed kan gennemføres, som en spaltning af virksomheden. Efter selskabslovens § 254 er det generalforsamlingen i selskabet, der træffer beslutning om spaltning af selskabet.

Spaltning af et selskab kan foregå på to måder. Det kan enten ske som en ophørsspaltning, hvor det spaltede selskab overfører hele sin formue til andre selskaber og selv ophører med at eksistere, eller det kan ske ved en grenspaltning, hvor kun en del af formuen bortspaltes til andre selskaber, og det spaltede selskab fortsætter med at eksistere⁴⁹.

En spaltning kan ses som en omvendt fusion, ligesom den også har visse ligheder med en kapitaludvidelse, særligt hvis det ses fra det modtagende selskabs side⁵⁰. Reglerne om spaltning i selskabsloven er bygget op på samme måde som reglerne om fusion.

Når forældrenes selskab skal spaltes, skal der efter selskabslovens § 255 oprettes en spaltningsplan. Hvis forældrene ejer et anpartsselskab er det i henhold til selskabslovens § 255, stk. 2 valgfrit at oprette en spaltningsplan i forbindelse med spaltningen. Ifølge selskabslovens § 255, stk. 3, nr. 1-12 skal spaltningsplanen indeholde oplysninger og bestemmelser om en række nærmere opregnede forhold. Spaltningsplanen skal efter selskabslovens § 255, stk. 3, nr. 6 blandt andet angive tidspunktet, fra hvilket de kapitalandele, der eventuelt ydes som vederlag, giver ret til udbytte.

Efter selskabslovens § 256 skal der af ledelsesorganet i de bestående selskaber udarbejdes en skriftlig redegørelse for den påtænkte spaltning samt en eventuel spaltningsplan, hvori spaltningen forklares og begrundes.

7. Værdiansættelse

I dette afsnit vil jeg kort opridse de generelle betragtninger omkring værdiansættelsen af virksomheden samt de metoder, der kan anvendes.

Udgangspunktet for værdiansættelsen vil altid være, at det er handelsværdien, der skal anvendes. Det vil sige, den værdi som en uafhængig tredjemand vil betale for virksomheden. Vanskeligheden

⁴⁹ Werlauf, Erik, (2016), *Selskabsret*, 10. udgave, Karnov Group Denmark, s. 775.

⁵⁰ Schans Christensen, Jan, (2014) *Kapitalselskaber – Aktie- og anpartsselskabsret*, Karnov Group Denmark A/S, s. 654.

med at værdiansætte en virksomhed opstår, når der er tale om aktier, som ikke er optaget til handel på et reguleret marked, populært kaldet unoterede aktier. Er der tale om aktier, som er optaget til handel på et reguleret marked, kan børskursen anvendes.

Forældrene kan vælge at gennemføre generationsskiftet på tre måder. De kan vælge at sælge hele deres virksomhed, de kan sælge en minoritetspost, eller de kan opdele selskabskapitalen i to eller flere aktieklasser med forskellige rettigheder. For samtlige valg gælder det, at der skal ske en værdiansættelse af virksomheden.

Når forældrene vælger at anvende A/B modellen i generationsskiftet af deres virksomhed, skal de tage udgangspunkt i den handelsværdi, som en uafhængig part vil betale for aktierne i selskabet. Der skal derfor foretages en konkret vurdering, af hvad handelsværdien for aktierne er med de pågældende rettigheder til forlods udbyttet.

Værdiansættelsen handler om at fastsætte værdien af aktierne samt fordelingen på de enkelte aktieklasser af det forlods udbytte samt at fastsætte indtrædelseskursen for børnene. Herved skal der tages stilling til værdien af udbyttet og indtrædelseskursen for børnene. I SKM2004.416.LR er fastsat den beregningsformel, som er anvendt lige siden til beregning indtrædelseskurs samt forlods udbyttet.

SKAT har udarbejdet to cirkulærer TSS-cirk. 2000-9 og 10 til værdiansættelse af virksomheder, hvor overdragelse sker mellem interesseforbundne parter. De to cirkulærer fra 2000 gælder for værdiansættelse af mindre virksomheder. I cirkulærerne er opstillet en hjælperegulering til værdiansættelse af unoterede aktier og anparter samt værdiansættelse af goodwill. De to cirkulærer fra 2000 udtrykker simple beregningsmodeller

Drejer det sig om værdiansættelse af store virksomheder og koncerner skal vejledningen om Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse, som indeholder nogle mere teoretiske beregningsmodeller, som i højere grad er knyttet op over pengestrømme og begreber fra regnskabsanalysen. De mest anvendte teoretiske metoder til værdiansættelse er DCF og EVA metoden, da det er dem, der giver det mest retvisende billede af værdien af virksomheden.

8. Forlods udbytteret

I dette afsnit vil jeg gennemgå de selskabsretlige betragtning for fastsættelse af den forlods udbytteret. Herefter vil jeg analysere de skattemæssige konsekvenser af den forlods udbytteret.

Den forlods udbytteret fastsættes som udgangspunkt ud fra handelsværdien af selskabet, der er omfattet af generationsskiftet. Derudover er der en række andre faktorer, som spiller ind ved fastsættelsen af den forlods udbytteret. Der skal fastsættes en rente- og risikofaktor og den kan åremålsbegrænses.

En forkert værdiansættelse af den forlods udbytteret, vil medføre en formueforskydning fra forældrene til børnene, der udløser afståelsesbeskatning efter aktieavancebeskatningslovens § 1, stk. 2, samt en gavebeskatning hos børnene, hvis der flyttes formue fra forældre til børn.

I SKM2004.416.LR er beregningsmodellen for den forlods udbytteret fastlagt. Denne beregningsmodel er siden anvendt, når det forlods udbytte skal beregnes.

Den hidtidige kapitalejer skal forlods have, hvad der svarer til

$$(\text{"værdien af afkaldet"}/\text{"den nye ejers andel"}) * \text{"en passende forrentning"}$$

"Værdien af afkaldet" kan fastsættes som

$$\text{"den nye ejers andel i \%"} * (\text{selskabets værdi} + \text{tegningsbeløbet}) - \text{tegningsbeløbet}$$

8.1. Selskabsretlige betragtninger

I dette afsnit vil jeg kort opridse de selskabsretlige regler, der er forbundet med vedtagelsen af den forlods udbytteret ved en vedtægtsændring.

Udbetaling af udbytte foregår efter reglerne i selskabsloven. Det fremgår således af selskabslovens § 179, stk. 2, at det er selskabets centrale ledelsesorgan, der er ansvarlig for at udlodning af udbytte ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til selskabets, og i moderselskaber koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for selskabets eller dets kreditorer, jf. § 115, nr. 5 og § 116, nr. 5. Det er endvidere selskabets centrale ledelsesorgan, der er ansvarlige for, at der efter uddelingen er dækning for selskabskapitalen og de reserver, der er bundet her til i henhold til lov eller vedtægt.

Det er generalforsamlingen, der træffer beslutning om fordeling af det beløb, der er til rådighed efter årsregnskabet, ved udlodning af udbytte, efter 1. pkt. af selskabslovens § 180, stk. 1. Efter 2. pkt. må generalforsamlingen ikke beslutte udlodning af et højere beløb end foreslået eller tiltrådt af selskabets centrale ledelsesorgan. Generalforsamlingen træffer dermed beslutning om udbetaling af udbytte i henhold til selskabets vedtægter, hvori den forlods udbytteret er vedtaget. Der kan endvidere være indsat bestemmelse i en ejeraftale om, der skal stemmes på en bestemt måde på generalforsamlingen.

Generalforsamlingen kan når, første årsrapport er aflagt vælge at udlodde ekstraordinært udbytte efter reglen i selskabslovens § 182. Udlodningen må ikke overstige hvad der er foreslået eller tiltrådt af selskabets centrale ledelsesorgan.

8.2. Skattemæssige betragtninger

I dette afsnit vil jeg analysere det skattemæssige problemstillingerne omkring beregningen af den forlods udbytteret. Ved anvendelse af A/B-modellen kan man opnå et glidende generationsskifte "på afbetaling" ved hjælp af den forlods udbytteret⁵¹.

8.2.1. Størrelsen

Størrelsen af den forlods udbytteret bliver fastsat på baggrund af handelsværdien af virksomheden, der skal overdrages. Den forlods udbytteret er det, som forældrene skal have for at lade børnene træde ind i virksomheden, ved at de kan erhverve aktier ved nytegning til en lav værdi. Som tidligere nævnt blev beregningsmodellen for hvordan størrelsen af den forlods udbytteret beregnes fastslået i SKM2004.416.LR.

Når størrelsen af den forlods udbytteret skal fastsættes er det vigtigt, at der er sammenhæng mellem den forlods udbytteret og værdiansættelsen af selskabet. Værdien af det forlods udbytte skal kunne rummes i selskabets værdiansættelse, så det rent faktisk er muligt at udbetale den forlods udbytteret.

Selvom beregningsmodellen fra SKM2004.416.LR virker simpel i sin anvendelse, kan værdiansættelsen af virksomheden være en forholdsvis kompliceret affære. Er virksomheden

⁵¹ Werlauff, Erik, (2016), *Selskabsskatteret 2016/17*, 18. udgave, Karnov Grøp Denmark A/S, s. 485.

børsnoteret, er virksomhedens handelsværdi nem at finde. De virksomheder, der anvender A/B-modellen til generationsskifte, vil stort set aldrig være børsnoterede. Værdiansættelsen kan derfor ske på baggrund af de værdiansættelsescirkulærer, der er udarbejdet af SKAT.

Værdiansættelsen af den forlods udbytteret kompliceres yderligere, når der er tale om ikke-uafhængige parter, da disse ikke naturligt vil have modstridende interesser ved værdiansættelsen, men her kan der findes god støtte i de retningslinjer, der er udstedt af SKAT.

Fastsættes den forlods udbytteret ikke til handelsværdien, vil dette medføre afståelsesbeskatning hos den overdragende generation og gavebeskatning hos den indtrædende generation, som opnår en økonomisk fordel, hvis værdien er lavere end handelsværdien.

I SKM2008.697.SR bliver beregningsmodellen fra 2004 justeret en smule. Herefter skal selskabets aktiver også medtages til handelsværdien på tegningstidspunktet.

8.2.2. Rente- og risikofaktor

Den forlods udbytteret skal forrentes og forrentningen indgår i værdiansættelsen. Ved værdiansættelsen af den forlods udbytteret, skal der fastsættes en rente som en ekstern investor ville kræve for at placere pengene i selskabet. Der skal dermed indarbejdes en rente- og risikofaktor, der udgør en kompensation, for at værdiansættelsen er en nutidsværdi af selskabet på indtrædelses tidspunktet for den nye kapitalejers indtræden.

8.2.2.1. Forrentningen

I den første sag om A/B-modellen SKM2003.66.LR, udtalte Ligningsrådet, at

den skitserede model kunne accepteres i skattemæssig henseende, men under forudsætning af at rente- og risikofaktor indgår i den formel, det fastlægger A-aktionærernes forlods udbytteret.

Det blev allerede i den første sag slået fast, at den forlods udbytteret skulle tillægges en passende forrentning.

Det blev igen i SKM2004.416.LR slået fast, at der skal beregnes et rente- og risikotillæg ved beregningen af den forlods udbytteret. Beregningsmodellen fastsætter en "her og nu" værdi af udbytteretten, som typisk løber over flere år, hvorfor de næste års udbytte skal tillægges en passende forrentning.

I SKM 2004.416 accepterede Ligningsrådet en forrentning af den forlods udbytteret på 6 % p.a. Ligesom det accepterede, at der ikke var et indregnet risikotillæg. Risikoen for at udlodningen ikke blev udbetalt blev ikke anset for en reel risiko sammenholdt med selskabets virksomhed i øvrigt. Udlodningen skulle foregå over to år.

8.2.2.2. Efter-skat betragtningen

Skatterådet accepterede i SKM2008.697.SR en forrentning på 3,75 % p.a. svarende til selskabets eksterne finansieringsrente efter skat (renten var anslået 5 % p.a. før skat). Med dette bindende svar blev modellen udviklet lidt i forhold til fastsættelse af den årlige rente. Der blev her anlagt en efter-skat betragtning ved fastsættelse af renten. Rådgivers begrundelse for at anvende en efter-skat rente var, at der ikke var fradrag for forrentning af egenkapital. Skatterådet tiltrådte denne holdning uden bemærkninger.

Forrentningen af den forlods udbytteret skal altid fastsættes konkret i forhold til det enkelte selskab og forholdene for det pågældende selskab. Forrentningen afhænger af usikkerheden for, at den forlods udbytteret rent faktisk udbetales. Forrentningen skal fastsættes efter hvad, der er forsvarligt for selskabet, som det fremgår af SKM2010.2.SR.

I dette bindende svar, blev der ligeledes anvendt en efter-skat-rente. Rådgiver havde foreslået en rente på 3 % p.a., og oplyst at selskabets bankforbindelse tilbød en rentesats på 5,25 % p.a. Skatterådet ændrede renten til 4 % p.a., men accepterede efter-skat-princippet for fastsættelsen af renten.

8.2.2.3. Risikotillægget

I SKM2010.288.SR henviste rådgiver til et tidligere ikke offentliggjort bindende svar til de involverede parter, hvorefter der ikke skulle tillægges risikoelement til retten til forlods udbytte. Dette blev begrundet med, at der henset til selskabets aktivitet ikke var en risiko forbundet med, at udbytte ikke skulle udbetales som aftalt.

Skatterådet bekræftede i SKM2011.79.SR, at det ud fra en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, herunder størrelsen af den forlods udbytteret, selskabets nuværende kapitalforhold og indtjeningsevne, varigheden af den forlods udbytteret, den af parterne i øvrigt

fastsatte indtjening mv., kan bortses fra risikotillæg. Der blev ligeledes lagt vægt på, at renten også stemte overens med, hvad renteniveauet var i den pågældende periode.

Herefter kan man se en begyndende linje i sagerne, hvorefter risikotillægget skal beregnes ud fra en konkret vurderingen, og at der kan bortses fra dette, hvis forholdene i virksomheden i øvrigt taler for det. Skatterådet udtalte således i SKM2011.79

Skatteministeriet er enig med spørgers repræsentant ud fra en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, herunder størrelsen af forlods udbytteretten, selskabets nuværende kapitalforhold og indtjeningsevne, varigheden af forlods udbytteretten, den af parterne i øvrigt fastsatte forrentning m.v., at der kan bortses fra risikotillæg.

I forhold til, at generationsskiftemodellen indeholder en usikkerhed for, at den forlods udbytteret ikke bliver udbetalt eventuelt på grund af et underskud, vil udbytteretten skulle tilskrives et risikotillæg i form af en rente, se hertil SKM2011.571.SR. Skatterådet udtalte i denne sag

I henhold til SKM2010.2.SR indebærer generationsskiftemodellen en usikkerhed for A-anparterne for ikke at modtage det fulde beregnede forlods udbytte. Af denne årsag tilskrives udbytteretten med et risikotillæg i form af en rente.

I sagen var der tillagt 3 % i rente- og risikotillæg, heri var også indregnet risiko for at selskabet i et givet år ikke kunne udbetale udbytte på grund af underskud samt risiko for, at det fulde beløb ikke ville blive udbetalt inden for åremålsbegrænsningen.

Rente- og risikotillæg beregnes som compensation for, at værdiansættelsen af den forlods udbytteret sker til nutidsværdi. I SKM2016.52.SR udtalte Skatterådet, at der skulle indarbejdes et afkastkrav i den forlods udbytteret. Dette skulle indregnes som compensation for, at værdiansættelsen af udbytteretten var en nutidsværdiopgørelse, samt udtryk for betaling af den risiko, der var ved ikke at modtage den fulde beregnede forlods udbytteret.

8.2.2.4. Andre faktorerers betydning

Der spores nu en lille ændring i fastsættelsen af rente- og risiko tillægget. I SKM2016.219.SR kunne Skatterådet ikke svare bekræftende på, at der i den givne sag kunne beregnes et rente- og risikotillæg 3 %. I det bindende svar blev der henvist til beregninger og undersøgelser, der viste, at afkastniveauet for realkreditobligationer og børsnoterede aktier lå på mellem 5 og 12 %. Der forelå ikke undersøgelser, der sagde noget om unoterede aktier, men afkastet på dem ville typisk være

noget højere end på børsnoterede aktier, hvorfor det ikke kunne tiltrædes, at der i denne sag skulle tillægges en rente på 3 %. Rådgiver argumenterede for at rente- og risikotillægget skulle fastsættes ud fra et tilsvarende udlån, der som bekendt er historisk lavt på nuværende tidspunkt.

Det har hidtil været godkendt af Skatterådet, at der kunne anvendes en rente, der svarede til en ekstern finansieringsrente, altså en rente som virksomheden kunne opnå via sin normale bankforbindelse. Noget kan tyde på, selv om det kun er en sag, at man nu går lidt i retning af at se på, hvad man kan få i rente ved at investere i værdipapirer, når rente- og risikotillægget skal fastsættes.

8.2.3. Åremålsbegrænsning

Åremålsbegrænsningen har været i løbende udvikling siden de første sager om A/B-modellens anvendelse. De generelle betragtninger, der kan gøres vedrørende en åremålsbegrænsning er, at når der er tale om handel mellem uafhængige parter, vil den forlods udbytteret typisk have en kort løbetid, mens der mellem interesseforbundne parter typisk ikke er de samme modstridende interesser, der gør det nødvendigt at "komme af med" den oprindelige ejer.

8.2.3.1. Bestemt periode og bestemt beløb

I SKM2003.66.LR blev der fastsat en ca. åremålsbegrænsning på baggrund af rådgivers tilkendegivelse af udbytte udbetalingen på 7-10 mio. kr. Ligningsrådet udtalte

Det må på baggrund heraf forventes, at den forlods udbytteret løber over en længere årrække, og tages der udgangspunkt i selskabets udbytteudlodning for 2001 på kr. 1 mio., vil udbytteretten under anvendelse af de oplyste tal løbe i 7-10 år.

Åremålsbegrænsningen kan fastlægges til både en nærmere bestemt periode og et nærmere bestemt beløb I SKM2003.134.LR, hvorefter Ligningsrådet bekræfter, at

aftalen om aktionærernes forpligtelse til at stemme for A-aktiernes forlods udbytteret op til og med 4.825.000 kr. i perioden til og med generalforsamlingen 2005..

I SKM2005.549.LR havde rådgiver fastsat åremålsbegrænsningen for udbetaling af udbytte til 6 år. Denne fastsættelse blev ikke kommenteret af Ligningsrådet, hvorfor den må anses for passende for selskabet. Klassesdelingen kunne herefter ophøre uden skattemæssige konsekvenser, når den forlods udbytteret var fuldt ud udnyttet.

8.2.3.2. Perioden kan indskrænkes

I lighed med SKM2005.549.LR, bekræftede Skatterådet i SKM2011.571.SR, at når den forlods udbytteret var fuldt ud udloddet eller åremålsbegrænsningen var udløbet, kunne klassedelingen ophøre uden skattemæssige konsekvenser. Åremålsbegrænsningen var her sat til 10 år, og der fandtes ikke grund til at betvivle, at perioden ikke var passende, henset til virksomhedens øvrige forhold. Rådgiver bemærkede, at overdrageren kunne modtage forlods udbytte såfremt, der var overskud i selskabet, og at overdrager ville risikere ikke at modtage hele det beregnede udbytte inden for den fastsatte 10 års periode, såfremt selskabet ville realisere et underskud.

Af bindende svar i SKM2008.600.SR fremgik det, at selvom der var fastsat en åremålsbegrænsning på udbetaling af den forlods udbytteret, kunne denne godt fremskyndes. Der var i 2003 anmodet om bindende svar, hvorefter den forlods udbytteret skulle udbetale over en periode på 10 år. Parterne i aftalen blev efterfølgende enige om, at de ikke behøvede 10 år til udbetalingen, og at de nye ejere kunne købe sig ind i selskabet før tid. De skulle stadig anskaffe aktierne til den oprindeligt aftale kurs, dog tillagt forskellen mellem det udloddede beløb og den oprindeligt aftale udlodning. Det fik således ikke skattemæssige konsekvenser for parterne, selvom forudsætningerne blev ændret vedrørende udbetaling af den forlods udbytteret.

Under hensyntagen til de hidtil foretagne udbytteudbetalinger, indikerede det, at den forlods udbytteret ville være udbetalt tidligere inden de ti år, der var aftalt. Derfor blev det ikke vurderet, at fremskyndelsen af betalingen ville være en væsentlig ændring af aktionæroverenskomsten.

8.2.3.3. Udbytteretten har udtømt sin funktion

Skatterådet bekræftede i SKM2010.2.SR, at det ikke havde skattemæssige konsekvenser, at bestemmelsen i vedtægterne omkring den forlods udbytteret havde udtømt sin funktion, når enten udbytteretten var fuldt ud betalt eller åremålsbegrænsningen var udløbet. Denne sag viser, at det er muligt både at sætte et beløb ind til afvikling af den forlods udbytteret, ligesom det er muligt at begrænse retten til en nærmere given periode.

Skatterådet bekræftede SKM2011.79.SR, at den forlods udbytteret kunne udbetales over 7 år. Udbytteretten var tillagt rentetillæg. Henset til selskabets øvrige forhold, havde skatterådet ingen bemærkninger til dette.

Når den forlods udbytteret, er fuldt ud udnyttet og/eller åremålsbegrænsningen er udløbet, ophører klassedelingen. Den vedtægtsændring, der lå til grund for klassedelingen, bortfalder. Vedtægtsændringens bortfald medfører ligeledes heller ikke en formueforskydning mellem aktionærerne, der kan sidestilles med salg, hvorfor der heller ikke her sker afståelsesbeskatning.

Åremålsbegrænsningen er med til at sikre, at der ikke betales for meget for virksomheden, og at den forlods udbytteret ikke løber evigt. Når der er fastsat en åremålsbegrænsning, og udbetalingen af den forlods udbytteret løber længere end åremålsbegrænsningen, betyder det i princippet, at der er betalt for meget for virksomheden. Når handelsværdien af virksomheden anvendes, sikres det, at der ikke betales for meget for virksomheden.

8.2.3.4. Ny udvikling

Hidtil har det set ud som om, at når den fulde ret til forlods udbytte ikke er indfriet ved udløbet af åremålsbegrænsningen bortfalder det resterende beløb. Bestemmelsen i vedtægterne har udtømt sin funktion, og ophævelsen får ingen skattemæssige konsekvenser. I SKM2015.195.SR blev den forlods udbytteret beregnet til maksimalt 167 mio. kr. og minimum til 80 mio. kr. åremålsbegrænsningen på 10 år ville kun være gældende såfremt der efter de 10 år var udloddet minimum 80. mio. kr., var dette ikke tilfældet skulle den forlods udbytteret løbe, til der var udloddet 80. mio. kr. Skatterådet bekræftede modellen.

Der ses måske en ny udvikling i retten til udbetaling af den forlods udbytteret. I SKM2016.52.SR ønskede overdrager, at retten til forlods udbytte skulle løbe til denne var fuldt ud udnyttet eller overdrager var afgået ved døden. Den forlods udbytteret var beregnet til 189.000.000 kr. Udbytteretten, var fastsat ved en ekstern vurdering, hvorefter den var fastsat ud fra handelsværdien af selskabet. Skatterådet kunne ikke bekræfte, at den forlods udbytteret var opgjort til handelsværdien. Skatterådet bekræftede, at den forlods udbytteret kunne løbe til den var udbetalt eller i tilfælde af overdragerens død, at den kunne overgå til boet.

8.2.4. Manglende udlodning

I forbindelse med den forlods udbytteret, er der fastsat udlodning af et bestemt beløb og/eller der er fast sat en periode inden for hvilken, udlodningen skal være foretaget. Det forekommer imidlertid af og til at den forlods udbytteret ikke bliver udbetalt loyalt. Det er en forudsætning for

udlodning af udbytte, at det centrale ledelsesorgan i selskabet finder det hensigtsmæssigt at foretage udlodningen efter bestemmelserne i selskabsloven. Udlodning af udbyttet, der ikke sker efter reglerne i selskabsloven, kan af selskabet kræves tilbagebetalt.

Incitamentet for at foretage loyale udlodninger er større, når der er tale om uafhængige parter, hvor løbetiden for udbetalingen ofte er relativt kort. Ved udlodninger mellem interesseforbundne parter kan incitamentet for loyale udlodninger falde. På den måde kan værdierne overgå fra A-aktionæren til B-aktionæren, uden det vil få skattemæssige konsekvenser, det kan de for eksempel gøre ved at investere i selskabet.

Når A-aktierne er tillagt en stor forlods udbytteret, er indtrædelseskursen for B-aktierne tilsvarende lav. En stor del af selskabets kapital er derfor bundet til A-aktierne. Parterne kan ved at investere i virksomheden flytte værdier fra den ene aktionær til den anden uden skattemæssige konsekvenser. De kan på den måde omgå den forlods udbytteret, og flytte værdier mellem aktionærerne. Skattemæssigt vil det dog udløse beskatning af aktionærerne.

8.2.4.1. Underskud i virksomheden

I bindende svar SKM2010.2.SR blev Skatterådet bedt om at tage stilling til, hvordan et eventuelt underskud ville påvirke restsaldoen for forlods udbytte. Skatterådet bekræftede heri, at saldoen for forlods udbytteret ikke blev påvirket, bortset fra rentetilskrivningen, såfremt selskabet skulle realisere et underskud i et regnskabsår. Skatterådet udtalte endvidere, at bestemmelsen i vedtægterne om forlods udbytteret, kunne ophæves, når den forlods udbytteret var udløbet eller udloddet fuldt ud uden skattemæssige konsekvenser. Den forlods udbytteret skal fastsættes efter, hvad der er forretningsmæssigt forsvarligt, ligesom den skal svare til selskabets finansieringsrente. Skatterådet udtalte blandt andet også

Såfremt Z ApS ikke modtager det fulde beløb, som den forlods udbytteret er opgjort til, kan anføres, at Y ApS ikke har betalt tilstrækkeligt for andelen i X A/S, og dermed vil det skulle vurderes, hvorvidt der er overført værdier fra forældre til børn.

Det betyder, at der ved fastsættelsen af den forlods udbytteret skal foretages en vurdering af virksomhedens fremtidige indtjeningsevne. Det vil sige, indtjeningsevnen efter etablering af den forlods udbytteret. Realiserer virksomheden underskud efterfølgende, kan det indikere at den forlods udbytteret ikke har været fastsat korrekt i forhold til den reelle værdi af virksomheden. De

indtrædende aktionærer har muligvis nytegnat aktier til en for lav kurs, og skal derfor beskattes af en gave. Dette gælder, hvis den forlods udbytteret er fastsat for lavt.

I SKM2011.571.SR havde rådgiver, beregnet et risikotillæg sammen med renten for det tilfælde, at den fulde ret til forlods udbytte ikke skulle være udnyttet fuldt ud ved udløbet af åremålsbegrænsningen, hvis selskabet skulle risikere at realisere underskud i et eller flere regnskabsår i løbet af åremålsbegrænsningen. Skatterådet bekræftede også i denne sag med henvisning til SKM2010.2.SR, at det ikke ville påvirke restsaldoen for den forlods udbytteret, at selskabet skulle realisere et underskud efter skat i et givet regnskabsår.

8.2.4.2. Virksomheden skal drives forsvarligt

Det væsentligt at holde fokus på, at virksomheden drives forsvarligt i forhold til selskabets økonomiske stilling. Drives virksomheden ikke forretningsmæssigt og forsvarligt, kan den miste værdi og den forlods udbytteret vil gradvist blive udhulet. Det betyder dog ikke nødvendigvis, at det vil få skattemæssige konsekvenser for aktionærerne.

Under henvisning til, at den forlods udbytteret tillægges et rente- og risikotillæg, som i øvrigt svarer til en finansieringsrente, påvirkes restsaldoen af den forlods udbytteret ikke af et eventuelt underskud i et givent år.

I SKM2010.288.SR blev Skatterådet bedt om at tage stilling til en ophævelse af aktieklasser, hvor retten til forlods udbytte ikke var udnyttet fuldt ud. Skatterådet bekræftede, at klassedelingen kunne ophøre, således at der var ligestilling mellem anparterne i selskabet, uden at dette ville have skattemæssige konsekvenser, uagtet at selskabet i en årrække ikke havde udbetalt forlods udbytte efter bestemmelsen i vedtægterne.

I det bindende svar var det forventet, at selskabet kunne udbetale den forlods ret til udbytte over en periode på 4 år. Der indtraf imidlertid omstændigheder, der væsentligt ændrede på forventningerne til selskabets drift og ikke mindst resultatet. Det var derfor ikke muligt for selskabet at udbetale det forlods udbytte som forventet, selskabets resultat har været negativt i alle årene, hvor der skulle have været udbetalt udbytte. Ledelsen vurderede, det ikke var forsvarligt at udlodde udbytte i den 4 årige periode, der var fastsat til udbetaling, ligesom der heller ikke forsvarligt kunne

gennemføres en ekstraordinær udlodning af udbytte inden udgangen af det sidste år for den forlods udbytteret.

Skatterådet bekræftede i denne sag, under henvisning til SKM2010.2.SR, at det var muligt for selskabet at realisere et underskud i flere år, og selskabet derved ikke ville have mulighed for at udbetale den forlods udbytteret, uden at dette ville have skattemæssige konsekvenser, når klassedelingen efter vedtægterne ophørte.

Skatterådet lagde ligeledes vægt på, at der var indregnet rente- og risikotillæg ved fastsættelsen af den forlods udbytteret, netop under hensyntagen til, at der var risiko for, at udbytteretten ikke blev udnyttet fuldt ud.

I SKM2010.288.SR henviste Skatterådet til, at selskabet selv havde oplyst, at det ikke var i stand til at foretage ekstraordinær udlodning på grund af reglerne i den dagældende anpartsselskabslov. Set ud fra Skatterådets manglende bedømmelse af selskabets begrundelse for, at udlodning ikke kunne foretages, kan det måske udledes, at der lægges vægt på, at de selskabsretlige regler skal overholdes, før de skatteretlige regler finder anvendelse.

8.3. Hvad skal forældrene gøre?

Forældrene skal sørge for, at deres virksomhed værdiansættes korrekt, og at dette sker til handelsværdien. Til beregning af den forlods ret til udbytte skal de anvende beregningsmodellen, der er opstillet i SKM2004.416.LR. Derudover kan de finde støtte i værdiansættelsescirkulærerne samt TP-vejledningen fra SKAT, når de skal finde handelsværdien af deres virksomhed.

Der skal være sammenhæng mellem størrelsen af den forlods udbytteret og værdiansættelsen af forældrenes virksomhed. Værdien af den forlods udbytteret skal kunne indeholdes i værdiansættelsen, så det rent faktisk også er muligt at udbetale den. Fastsætter de ikke værdien til handelsværdien vil det medføre afståelsesbeskatning hos forældrene samt gavebeskatning hos børnene.

Når forældrene beregner den forlods udbytteret, skal de sørge for at den tillægges en passende forrentning. Der kan ikke udledes noget præcist af praksis, når forældrene skal fastsætte rentefaktoren. De kan dog anvende en efter-skat-rente, ligesom den skal svare til hvad en ekstern investor vil have for at investere sine penge i virksomheden. Måske tegner der sig en ny praksis,

hvorefter de skal fastsætte rente ud fra, hvad en investering i værdipapirer vil give i afkast, men det er kun baseret på en sag, så der kan ikke siges noget endeligt om det.

Forældrene skal holde for øje, at de ved beregning af risikotillæg, skal vurdere hvor stor risikoen er ved deres virksomhed. Er der således ikke stor risiko forbundet med udøvelsen af denne, skal der ikke beregnes risikotillæg. Her kan de nøjes med et rentetillæg til den forlods udbytteret. Det kræver altid en konkret vurdering, af alle forhold i den enkelte virksomhed, at beslutte om der skal beregnes et tillæg for risiko.

Forældrene skal selv sørge for at den forlods udbytteret udbetales, efter hvad der er forsvarligt for virksomheden. Det kan have skattemæssige konsekvenser, hvis ikke den forlods udbytteret udbetales fuldt ud. Flyttes der for eksempel værdier mellem forældrene og børnene, kan dette udløse gavebeskatning hos børnene.

Hvis de for eksempel ikke kan udbetale udbytte på grund af underskud i et givent regnskabsår, vil dette ikke have betydning for restsaldoen på den forlods udbytteret, de skal dog altid holde for øje, at virksomheden skal drives forsvarligt. Forældrene skal sørge for, at den forlods udbytteret er tillagt et passende rente- og risikotillæg, som også kan bære at virksomheden i et regnskabsår realiserer et underskud.

9. Konklusion

Forældrene skal som det første, når de vil påbegynde generationsskifte af deres virksomhed, foretage en vedtægtsændring hvorved, de deler selskabskapitalen to kapitalklasser. De foretager vedtægtsændringen med almindeligt kvalificeret flertal, medmindre børnene tegner den nye kapitalklasse til favørkurs, hvorefter vedtægtsændringen skal vedtages med 9/10 flertal.

Når de har delt selskabskapitalen i to kapitalklasser, kan de tillægge A-aktierne en forlods udbytteret samt stemmemajoriteten, og B-aktierne kan de enten gøre stemmeløse, eller de kan indgå en ejerftale, som angiver at børnene skal stemme på en bestemt måde i forhold til udbetaling af udbytte.

Ved vedtægtsændringen kommer forældrenes ejerandel ikke til at stemme overens med den udbyttebetaling, der tillægges gennem retten til forlods udbytte. Selv om ligeretsgrundsætningen tilsiger at alle kapitalejere skal behandles lige, er ligeretsgrundsætningen ikke til hinder for, at der

vedtægtsmæssigt bestemmes noget andet. Forældrenes ejerandel kan dermed godt med støtte i ligeretsgrundsætningen være tillagt en forlods udbytteret, når denne ret er tillagt gennem en bestemmelse i vedtægterne.

Normalt vil en vedtægtsændring altid blive sidestillet med afståelse af aktier, men praksis har udviklet sig på en sådan måde, at en vedtægtsændring af denne art ikke vil medføre afståelsesbeskatning hos forældrene. Det skyldes, at forældrene, før børnene træder ind i virksomheden, foretager vedtægtsændringen. På den måde vil der ikke ske en formueforskydning i selskabet. Min analyse af praksis i bindende svar fra Skatterådet viser, at en sådan fremgangsmåde ikke vil udløse skattemæssige konsekvenser for forældrene i form af afståelsesbeskatning, ligesom analysen af praksis fra Skatterådet har vist, at hvis forældrene vil undgå afståelsesbeskatning, skal sørge for at lave vedtægtsændringen, mens de er eneejere af virksomheden.

Forældrene kan som supplement til vedtægterne oprette en ejeraftale. Ejeraftalen kan regulere flere forhold i virksomheden. Ejeraftalen er i modsætning til vedtægterne ikke offentlig tilgængelig, ligesom ejeraftalen ikke er bindende for selskabet eller de beslutninger, der træffes af generalforsamlingen. Det er derfor vigtigt for forældrene at gøre sig grundige overvejelser, om hvad de vil skrive ind i en eventuel ejeraftale.

Selv om der i litteraturen er argumenteret for, at der i en ejeraftale kan indgås aftaler om skævdeling af udbytte, ses dette ikke som en mulighed hverken ved analyse af bestemmelsernes ordlyd eller ved fortolkning af forarbejderne til selskabsloven. Når selskabet skal udbetale udbytte til forældrene, kan det udbetale udbytte ud fra to forudsætninger, enten kan det udbetale udbytte ud fra forældrenes og børnenes ejerandele eller også kan det udbetale udbytte i henhold til vedtægterne, hvori der kan vedtages en skævdeling.

Selskabsretligt er det ikke muligt at aftale en skævdeling af udbytte, og selskabet kan ikke med frigørende virkning udbetale udbytte til forældrene, medmindre børnene har givet retmæssigt afkald på udbytte. Det kan de gøre ved, at afgive en erklæring til selskabet, hvor de frasiger sig retten til fremtidigt udbytte. Udbetaler selskabet udbytte i henhold til en ikke gyldig aftale, kan det kræve udbyttet tilbagebetalt. Børnene vil blive beskattet, som om de havde modtaget udbytte og forældrene vil blive beskattet af en gave.

Børnene vil heller ikke kunne give transport i deres ret udbytte for at den vej at give det videre til forældrene. Selskabet vil naturligt være i ond tro omkring udbetaling af udbytte, fordi vedtægterne eller ejerandelene tilsiger en anden udbetaling. En fortolkning af gældsbrevslovens regler omkring transport af simple fordringer har vist, at selskabslovens bestemmelser er *lex posterior* og *lex specialis* i forhold til øvrig lovgivning.

Vil børnene give transport i deres ret til udbytte, skal dette ske gennem vedtægterne, hvorefter selskabet kan udbetale udbytte med frigørende virkning, ligesom tredjemand, vil kunne støttere på denne udbetaling og gøre krav på den.

Når den forlods udbytteret fastsættes skal dette ske til handelsværdien af forældrenes virksomhed. Anvender de ikke handelsværdien, kan det medføre afståelsesbeskatning hos forældrene og gavebeskatning hos børnene, fordi børnene opnår en økonomisk fordel ved, at deres indtrædelsesværdi er lavere end handelsværdien.

Ved fastsættelse af værdien af den forlods udbytteret skal den forrentes. Denne forrentning skal svare til hvad en uafhængig tredjemand vil have for at investere sine penge i virksomheden. Efter praksis fra Skatterådet kan de anvende en efter-skat-rente. Dette er begrundet med, at der ikke er fradrag for forrentningen af egenkapital.

Samtidig med der beregnes en rente på den forlods udbytteret, skal der også i visse tilfælde beregnes et risikotillæg. Risikotillægget skal vurderes konkret ud fra den risiko, der er forbundet med den enkelte virksomheds aktivitet. Rente- og risikoniveauet har i en årrække ligget fast på, hvad den enkelte virksomhed kunne opnå hos sin bankforbindelse for virksomhedens øvrige kapital, men der spores måske en lille ændring nu, idet der i det senest offentliggjorte bindende svar fra Skatterådet er taget udgangspunkt i hvad virksomheden ville kunne få i afkast ved at investere i værdipapirer.

Som det ses af de analyserede bindende svar, har åremålsbegrænsningen udviklet sig over tid, hvor den startede med at være fastsat i tid og beløb til nu nærmest at løbe i det uendelige eller overdrages død og indtil retten er fuldt ud udnyttet. Praksis viser, at selv om forældrene har bestemt, at den forlods udbytteret skal løbe over en bestemt periode, kan denne periode forkortes, uden at dette vil have skattemæssige konsekvenser.

Det vil ikke have skattemæssige konsekvenser for forældrene, at bestemmelsen om den forlods udbytteret i vedtægterne har udtømt sin funktion, når enten retten er fuldt ud udnyttet eller når åremålsbegrænsningen er udløbet. Herefter kan klassesdelingen ophøre uden skattemæssige konsekvenser, og børnene kan herefter selv drive virksomheden videre.

Åremålsbegrænsningen er med til at sikre, at børnene ikke betaler for meget for virksomheden, samt at den forlods udbytteret ikke løber evigt. Modsætningsvis kan det slutes, at vis den forlods udbytteret ikke er fuldt ud udnyttet ved åremålsbegrænsningens udløb, så har børnene betalt for lidt for forældrenes virksomhed, og der er dermed flyttet værdier mellem forældre og børn som skal beskattes. Når handelsværdien anvendes, sikres det, at det betales den korrekte værdi for virksomheden.

Selv om udgangspunktet har være som ovenfor anført, er der alligevel i to nyere bindende svar fra Skatterådet set en ny tendens i udviklingen af åremålsbegrænsningen. Herefter kan der beregnes en minimum samt et maksimum for den forlods udbytteret, ligesom der kan fastsættes en periode inden for hvilken beløbet skal udbetales. Forældre kan derfor med henvisning til de to nyeste sager fastsætte deres ret til forlods udbytte til et minimum og et maximum, samt fastsætte en periode inden for hvilken, det skal være udnyttet, uden at dette vil have skattemæssige konsekvenser.

Skulle forældrene være så uheldige, at deres virksomhed realiserer et underskud i et eller flere regnskabsår, vil dette ikke medføre konsekvenser for restsaldoen på den forlods udbytteret, det er bekræftet af Skatterådet i flere sager. Det som har betydning, når der i et givent regnskabsår ikke udloddes udbytte, er at virksomheden drives forretningsmæssigt og forsvarligt i forhold til virksomhedens økonomiske stilling. Ligesom det er vigtigt, at der er beregnet rente- og risikofaktor.

10. Perspektivering

A/B-modellen er en attraktiv metode til generationsskifte af erhvervsvirksomhed, da forældre og børn kan gennemgå et generationsskifte uden skattemæssige konsekvenser, ligesom de kan gennemføre det for få midler. De skal dog sikre sig, at de selskabsretlige transaktioner kan gennemføres, så de ikke får skattemæssige konsekvenser.

A/B-modellen har hele tiden været under udvikling gennem den tid, den har eksisteret, ligesom modellen er i stadig udvikling. Senest er der sidst i 2016 er der set en ny udvikling af modellen, hvor Skatterådet blev bedt om at tage stilling til en ny metode.

Det er en metode, hvor forældrene i stedet for at fastsætte en ret til forlods udbytte nu tager forbehold for udbytte. Aktierne i selskabet overdrages med forbehold af retten til udbytte udbetales til forældrene, udbyttet en del af afståelsessummen for aktierne hos forældrene, ligesom den kapitaliserede værdi af den forbeholdte udbytteret skal medregnes til børnenes anskaffelsessum for aktierne.

Metoden går ud på, at der foretages en gaveoverdragelse af en post aktier i et givent selskab fra forældrene til børnene. Forældrene overdrager deres aktier til børnene med skattemæssig succession efter aktieavancebeskatningslovens § 34. Ifølge overdragelsesaftalen forbeholder forældrene sig en udbytteret på et i aftalen nærmere givet beløb. Da overdragelse af aktierne sker med skattemæssig successionen får overdragelsen ikke skattemæssig betydning for forældrene. Børnene vil være skattepligtige udbetalte udbytter, selv om de videre betales til forældrene

Denne masterafhandling har alene forholdt sig til, at den virksomhed, der skal indgå i et generationsskifte mellem forældre og børn, er værdiansat til handelsværdien. Afhandlingen er hovedsagligt bygget op omkring de selskabsretlige dispositioner og skatteretlige konsekvenser ved en vedtægtsændring og en skævdeling af udbytte. Denne kunne også være vinklet mere i retning af en gennemgang af værdiansættelsesmetoderne og en analyse af disse, men jeg har valgt at holde fokus på de selskabsretlige dispositioner og de deraf følgende skattemæssige konsekvenser.

En vinkling i retning af værdiansættelse kunne også have medført en analyse af det nyligt fremsatte lovforslag om nedsættelse af gave- og boafgiften. Formueskattekursen blev afskaffet i 2015, men da Venstre overtog regeringsmagten, varslede de en genindførsel af formueskattekursen. Det blev dog ikke til noget, i stedet har de nu fremsat lovforslag om nedsættelse af gave- og boafgiften. En af betingelserne for at anvende den nedsatte gave- eller boafgift er, at parterne er omfattet af successionsreglerne.

Det bliver spændende at følge de nye muligheder, der kommer inden for generationsskifte af familieejede og -drevne erhvervsvirksomheder.

11. Litteraturliste

Bøger:

Banner-Voigt, Erik og Underbjerg, Preben, (2013), *Aktieavancebeskatning*, 3. udgave, Karnov Group Denmark A/S

Bunch, Lars og Rosenberg, Ida, (2014) *Selskabsloven med kommentarer*, 2. udgave, Karnov Group Denmark A/S

Friis Hansen, Søren og Krenchel, Jens Valdemar, (2014), *Dansk selskabsret 2, Kapitalselskaber*, 4. udgave, Karnov Group Denmark A/S

Gomard, Bernhard og Schaumburg-Müller, Peer (2015), *Kapitalselskaber og erhvervsdrivende fonde*, 8. udgave, Djøf Forlag

Kruhl, Martin Christian, (2011), *Ejeraftaler*, 1. udgave, Thomson Reuters

Krüger Andersen, Paul, (2017), *Aktie- og anpartsselskabsret*, 13. udgave, Jurist- og økonomforbundets forlag

Michelsen, Aage, m.fl. (2016), *Lærebog om indkomstskat*, 16. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Munck, Noe og Hedegaard Kristensen, Lars, (2014), *Selskabsformerne: Lærebog i selskabsret*, 7. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Pedersen, Jan, m.fl. (2015), *Skatteretten 1*, 7. udgave, Karnov Group Denmark A/S

Pedersen, Jan, m.fl. (2015), *Skatteretten 2*, 7. udgave, Karnov Group Denmark A/S

Serup, Michael, (2004), *Generationsskifte omstrukturering*, 2. udgave, Forlaget Thomson GadJura

Schans Christensen, Jan, (2014) *Kapitalselskaber – Aktie- og anpartsselskabsret*, Karnov Group Denmark A/S

Werlauf, Erik, (2016), *Selskabsret*, 10. udgave, Karnov Group Denmark A/S

Artikler:

Bonde Jensen, Trine, (2009), *Ejeraftaler og skat – efter selskabsreformen*, RR.2009.12.0044

Friis Hansen, Søren, (2010), *Debat; Mere om ejeraftaler vedrørende skævdeling af udbytte efter den nye selskabslov*, RR.6.2010.36

Friis Hansen, Søren, (2012), *Ejeraftaler og hensynet til tredjemands indsigt i selskabets forhold*, NTS 2012:1

Friis Hansen, Søren, (2013), *Om selskabsretlig gyldighed, tredjemand og andre fundamentale selskabsretlige spørgsmål*, NTS 2013:3

Guldmand Hansen, Jan, m. fl. (2010), *Udbytteaftalens skatteretlige virkning*, TfS 2010, 879

Holm, Svend Erik, (1993), *Aktieafståelse, vedtægtsændringer i aktieselskaber og de skattemæssige konsekvenser*, TfS 1993,419

Kruhl, Martin Christian, (2012), *Ejeraftaler*, NTS 2012:3-4

Kruh, Martin Christian, (2013), *Ejeraftaler*, NTS 2013:3

Ramskov, Bent, (2011), *Generationsskifte af selskaber ved opdeling i aktie klasser – en status*, TfS 2011, 714

Thorsted, Nicolaj og Banner-Voigt, Erik, (2009), *Vedtægtsændringer – allokeret udbytte*, TfS 2009, 17

Werlauf, Erik (2012), *Skattemæssige konsekvenser af bestemmelser i ejeraftale og vedtægter*, U2012,146

Domme og afgørelser:

Højesteret

TfS 2000, 149 H

Vestre Landsret

TfS 2000, 564 V

Landsskatteretten

SKM2011.757.LSR

SKM2006.164.LSR

Skatterådet

SKM2016.615.SR

SKM2016.219.SR

SKM2016.52.SR

SKM2015.274.SR

SKM2015.274.SR

SKM2015.195.SR

SKM2011.571.SR

SKM2011.79.SR

SKM2010.516.SR

SKM2010.288.SR

SKM2010.2.SR

SKM2008.697.SR

SKM2008.600.SR

TfS 2007, 656 SR

SKM2005.549.LR

SKM2004.416.LR

SKM2003.134.LR

SKM2003.66.LR

Juridisk vejledning 2017-1:

C.A.1.2.1 Beskatningstidspunktet

C.B.2.1.4.8 Vedtægtsændringer

TSS-cirkulærer og vejledninger:

TSS-cirk. 2000-9

TSS-cirk. 2000-10

Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse

Forarbejder:

Betænkning om modernisering af selskabsloven nr. 1498 november 2008

L 78 af 16. november 2005 – aktieavancebeskatningsloven

L 170 af 25. marts 2009 – selskabsloven